

Vlaams
Parlement

ingediend op **19-A** (2014-2015) – Nr. 2-H
28 mei 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Ingeborg De Meulemeester
aan de Commissie voor
Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2015

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen.

Vaste leden:

mevrouw Vera Celis, de heer Koen Daniëls, de dames Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels,
de heer Kris Van Dijck, mevrouw Miranda Van Eetvelde;
de heren Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, mevrouw Kathleen Helsen;
mevrouw Ann Brusseel, de heer Jo De Ro;
de dames Caroline Gennez, Tine Soens;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Peter Persyn, mevrouw Grete Remen, de heren Axel Ronse, Willy Segers,
de dames Ann Soete, Manuela Van Werde;
de dames Caroline Bastiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
de dames Ingrid Lieten, Katia Segers;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Toegevoegde leden:

mevrouw Barbara Bonte.

Documenten in het dossier:

- 19-A** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2-A t.e.m. G: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 12-A** (2014) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen
- 12** (2014-2015) – Nr. 1: Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 17-A** (2014-2015) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 18-A** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 20-A** (2014-2015) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2014-2015) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 333** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet + Addendum

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzettingen door minister Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs.....	5
1.	Toelichting bij de aanpassing van de uitgavenbegroting 2015	5
1.1.	Algemene situering	5
1.2.	Bijstellingen in functie van aangepaste technische parameters..	5
1.3.	Loonmodel.....	6
1.4.	Werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs	6
1.5.	Werkingsmiddelen van het hoger onderwijs.....	6
1.6.	Andere significante aanpassingen	6
2.	Toelichting bij het programmadecreet bij de aanpassing van de uitgavenbegroting 2015	7
2.1.	Algemene situering	7
2.2.	Expertisenetwerken	8
2.3.	Centra voor leerlingenbegeleiding	8
2.4.	Schoolinfrastructuur.....	8
2.5.	Investeringskredieten voor de universiteiten	8
2.6.	Centrale Examencommissie.....	9
2.7.	Kinderbijslagen hoger onderwijs	8
2.8.	Bijkomende financiering beursstudenten.....	9
2.9.	Aanpassing van het Mozaïekdecreet	9
2.10.	Benoemingen.....	9
2.11.	Benoeming overgedragen uren	9
2.12.	Consortia volwassenenonderwijs.....	10
II.	Bespreking.....	10
1.	Vragen en opmerkingen van de leden bij de aanpassing van de uitgavenbegroting voor 2015 en bij het programmadecreet	10
1.1.	Tussenkoms van Jos De Meyer	10
1.2.	Tussenkoms van Elisabeth Meuleman	10
1.3.	Tussenkoms van Caroline Gennez	11
1.4.	Tussenkoms van Tine Soens.....	12
1.5.	Tussenkoms van Koen Daniëls	13
1.6.	Tussenkoms van Kathleen Krekels.....	13
1.7.	Tussenkoms van Ann Brusseel.....	13
1.8.	Tussenkoms van Jo De Ro	14

2. Antwoorden van minister Hilde Crevits op de vragen omtrent de bevoegdheid Onderwijs bij het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 en replieken van de leden	14
2.1. Besparingen algemeen: open-endregelingen	14
2.2. Schoolinfrastructuur: ESR-matige aanrekening	14
2.3. Capaciteitskwestie	15
2.4. GO!: niet-geactiveerde gronden en leegstaande gebouwen en infrastructuurkredieten	21
2.5. Projecten	22
2.6. Onderwijskundig onderzoek	24
2.7. Anderstalige nieuwkomers	24
2.8. Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs	25
2.9. VIAA en Cultuureducatie	26
2.10. Klasse	27
2.11. Flankerend onderwijsbeleid	27
2.12. Leerplichtonderwijs	30
2.13. Pedagogische begeleidingsdiensten	30
2.14. Onderwijs-Arbeidsmarkt	30
2.15. Hoger onderwijs	30
2.16. Studietoelagen	31
2.17. UZ Gent	31
3. Antwoorden van de minister op de vragen over het programmadecreet en replieken van de leden	31
3.1. Kinderbijslag hoger onderwijs	31
3.2. Vergoeding woon-werkverkeer personeel hogescholen	32
3.3. Investeringskredieten universiteiten	33
3.4. Consortia volwassenenonderwijs	33
III. Stemmingen	34
1. Indicatieve stemmingen over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015	34
1.1. Indicatieve stemming over de decreetsartikelen	34
1.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel	34
1.3. Bijlagen bij de aanpassing van de uitgavenbegroting	35
2. Stemming over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015	35
2.1. Hoofdstuk 2. Onderwijs	35
2.2. Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding	35
Gebruikte afkortingen	36

Bijlagen: zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlament.be/dossierpagina) op www.vlaamsparlament.be

In de Commissie voor Onderwijs werd op data van donderdag 21 en 28 mei 2015 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 evenals het daarbij horende ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 besproken. Op de eerstgenoemde datum verschaftte minister Hilde Crevits toelichting bij de twee ontwerpen van decreet en vond reeds een eerste vragenronde plaats. Op de tweede datum werden de besprekingen verdergezet, met aanvullende vragen door de leden en antwoorden vanwege de minister. Nog op datum van 28 mei 2015 werd ook het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 360/1) toegelicht en besproken. Dit laatste ontwerp van decreet omvat, inter alia, immers een aantal bepalingen die initieel waren opgenomen in het voorontwerp van programmadecreet, maar die daar finaal uit geweerd werden op grond van, enerzijds, een aantal overwegingen in het bijhorende advies van de Raad van State en anderzijds op grond van een onvoldoende aangetoonde structurele band met het begrotingsgegeven.

Doordat er inhoudelijk nog steeds een sterke correlatie bleef bestaan met diverse bepalingen uit het ontwerp van programmadecreet, liepen de besprekingen van dit diverse bepalingendecreet in ruime mate dooreen met de besprekingen van het begrotingsontwerp en het ontwerp van programmadecreet. Omwille van de duidelijkheid en om verslagtechnische redenen zijn de toelichting en de bespreking van het ontwerp van decreet diverse bepalingen onderwijs echter opgenomen in een apart verslag (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 360/3). Het onderhavige verslag omvat vier bijlagen die terug te vinden zijn op de [dossierpagina](http://www.vlaams-parlement.be) op www.vlaams-parlement.be.

I. Inleidende uiteenzettingen door minister Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs

Minister *Hilde Crevits* verklaart achtereenvolgens de aanpassing van de uitgavenbegroting voor 2015 en het daarbij horende programmadecreet te zullen toelichten. Later volgt nog de toelichting bij het diversebepalingendecreet.

1. Toelichting bij de aanpassing van de uitgavenbegroting 2015

1.1. Algemene situering

Minister Crevits licht de voornaamste elementen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 toe. Ze benadrukt daarbij dat de aanpassing van de onderwijsbegroting op een aantal punten eerder technisch van aard is. Zo worden er parameters aangepast maar zijn er geen bijkomende besparingen. Op twee eenmalige maatregelen, respectievelijk met betrekking tot het UZ Gent en het GO!, zal ze later terugkomen. In haar toelichting zal ze ook enkel de belangrijkste elementen overlopen. Voor de details per begrotingsartikel verwijst ze naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet en dan meer bepaald de toelichting per programma voor beleidsdomein F – Onderwijs en Vorming (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 17-A/2-F).

1.2. Bijstellingen in functie van aangepaste technische parameters

Wat de bijstelling van de technische parameters betreft, wordt, naast de correcte inflatieparameter, geen indexering voorzien in 2015, en worden zoals gebruikelijk bij een begrotingsaanpassing de verschillende onderdelen van de onderwijsbegroting, meer bepaald de loonmodellen, de werkingsmiddelen van het basisonderwijs en het secundair onderwijs, en de werkingsuitkeringen van het hoger onderwijs

doorgelicht en waar nodig aangepast aan de andere technische parameters. Op elk van deze drie elementen zal de minister wat dieper ingaan.

1.3. Loonmodel

Eerst en vooral wordt ingegaan op het loonmodel. Bij een begrotingsaanpassing worden de loonkredieten opnieuw geraamd op basis van de bekende uitgaven van het voorgaande begrotingsjaar, terwijl dit bij de initiële begrotingsopmaak de uitgaven van twee jaar terug zijn. De minister overloopt de belangrijke aanpassingen van de lonen. De eerste is de aanpassing aan de reële vergrijzing in 2014.

Tweedens is er de actualisatie van het aantal terbeschikkinggestelden voorafgaand aan het rustpensioen, waarvan de aantallen dalen door maatregelen uit de vorige legislatuur.

Verder moet ingevolge de zesde staatshervorming vanaf 1 januari 2015 een bijkomende werkgeversbijdrage worden doorgestort voor de kosten van de gezinsbijslag. Bij de begrotingsopmaak 2015 werd hiervoor reeds in een deel van het budget voorzien. Een actualisatie van de impact op de brutolonen en de eindejaarstoelage leidt tot een stijging met 12,3 miljoen euro.

Nieuw is de pre-waarborgregeling om de effecten van het M-decreet op het aandeel van het buitengewoon onderwijs op te vangen. Die waarborgregeling zou normaal pas volgend schooljaar ingaan. Men heeft echter bij de bepaling van het referentiepunt op 1 februari 2015 vastgesteld dat de daling van het leerlingenaantal in het buitengewoon onderwijs reeds is ingezet. Daarom werd – ter compensatie – beslist de waarborg te vervroegen en nu al 2,8 miljoen euro bijkomend uit te trekken.

1.4. Werkingsmiddelen van het leerplichtonderwijs

Het volgende punt waarop de minister ingaat zijn de werkingsmiddelen voor het leerplichtonderwijs. Dienaangaande wijst ze erop dat die voor het basis- en secundair onderwijs lichtjes dalen met 415.000 euro. Dit voornamelijk ten gevolge van de juiste raming van de natuurlijke afvloei van het meester-, vak- en dienstpersoneel.

1.5. Werkingsmiddelen van het hoger onderwijs

Ook de werkingsmiddelen van het hoger onderwijs dalen licht met 579.000 euro. Het betreft hier de wachtgelden voor de terbeschikkinggestelden voorafgaand aan het pensioen als gevolg van de actualisatie van het aantal instappers, dat op 1 oktober 2014 lager bleek te liggen dan geraamd.

1.6. Andere significante aanpassingen

1.6.1. Betaalkredieten

Naast de aanpassing aan de index, de nieuwe raming van de parameters en de concretisering van de loonmaatregelen, werden ook de betaalkredieten aangepast aan de verwachte behoefte. Bovendien werd een algemeen provisioneel artikel opgenomen voor het geval zich ergens in de begroting een tekort aan betaalkredieten zou voordoen. De minister preciseert daarbij nog dat deze actualisering vooral plaats vond bij de infrastructuurkredieten.

Eenmalige maatregelen: GO! en UZ Gent

Daarna komt ze tot de twee, hoger reeds even aangehaalde, eenmalige maatregelen. Het GO! zal een inspanning doen om met een extra verkoop uit gronden en

gebouwen een bijdrage te leveren van 6 miljoen euro aan het totale begrotingsresultaat 2015. Op grond van het huidige afsprakenkader, kan het deze ontvangsten binnen twee jaar echter wel omzetten in nieuwe investeringen. Ook de vergoeding aan UZ Gent voor de terbeschikkingstelling van de gebouwen aan UZ Gent wordt voor 2015 eenmalig doorgeschoven naar het begin van 2016. De vergoeding in kwestie bedraagt 20,6 miljoen euro. Dit heeft geen impact op de kaspositie van het UZ Gent, aangezien het aangesloten is bij de cash-pooling van de Vlaamse Gemeenschap (Centraal Financieringsorgaan – CFO).

1.6.2. Studietoelagen

Het budget voor studietoelagen wordt in het kader van de open-endbenadering verhoogd met circa 9 miljoen euro om op een recurrent uitgavenniveau van 164 miljoen euro te komen. Dit in overeenstemming met de – nieuw ingeschatte – behoefte. Uiteraard blijft dit echter een inschatting.

1.6.3. Bednet

Tot slot wordt via herschikking een budget van 780.000 euro toegekend aan de vzw Bednet voor afstandsonderwijs aan zieke kinderen. Doel is om de leerachterstand bij langdurig zieke kinderen zoveel mogelijk te voorkomen en het contact van zieke kinderen met de klasgenootjes en de omgeving te behouden door hen via internet met hun leerkracht te verbinden.

2. Toelichting bij het programmadecreet bij de aanpassing van de uitgavenbegroting 2015

Minister Hilde Crevits komt dan tot het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 (hierna ook 'programmadecreet' genoemd), waarop ze wat dieper zal ingaan.

2.1. Algemene situering

De minister wijst er daarbij vooreerst op dat de bepalingen van het programmadecreet vooral betrekking hebben op de concrete loonmaatregelen die nog binnen Onderwijs moeten worden genomen in het kader van de begrotingscontrole 2015. Het betreft hier dus geen nieuwe besparingen, maar het omzetten van de begrotingsdoelstelling voor de lonen die al bij de begrotingsopmaak was afgesproken. Initieel was een elftal maatregelen opgenomen in het voorontwerp van programmadecreet, maar een aantal artikelen werd onontvankelijk verklaard door de Raad van State, omdat hij geen voldoende expliciete band met de begrotingscontrole zag. De onontvankelijke bepalingen die wijzigingen aanbrengen in decreten, werden derhalve gehergroepeerd in een afzonderlijk decreet houdende diverse bepalingen onderwijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-15, nr. 360/1).

De minister somt daarop de loonmaatregelen in het voorliggende programmadecreet op. Het betreft het schrappen van de machtiging tot toekenning van een aanwendingspercentage voor de centra leerlingenbegeleiding, het vervroegen van de ingangsdatum vaste benoeming, de wijziging van de datum van de aanstelling van doorlopende duur (TADD) als voorwaarde voor vaste benoeming, het vermijden van de uitspraak van een nieuwe vaste benoeming op 1 juli 2015 voor een personeelslid aangesteld in een ambt van een opvangcentrum dat op 1 september 2015 wordt omgevormd tot een internaat met permanente openstelling, de eenmalige vaste benoeming op overgedragen uren, en de aanpassing van het budget voor het uitdoofscenario consortia op basis van een audit door bedrijfsrevisoren.

Vervolgens gaat ze meer in detail in op de diverse afdelingen en artikelen, zoals deze zijn opgenomen in het Onderwijs hoofdstuk (hoofdstuk 2) van het voorliggend programmadecreet.

2.2. Expertisenetwerken

Artikel 2 stelt dat in de Codex Hoger Onderwijs het budget van de expertisenetwerken wordt aangepast ingevolge de specifieke besparingen op de projecten Onderwijs. Artikel 3 past in het decreet Volwassenenonderwijs het budget expertisenetwerken aan ingevolge de generieke besparing en de toewijzing van specifieke besparingen projecten Onderwijs.

2.3. Centra voor leerlingenbegeleiding

Om een vermindering van de loonkosten in de centra voor leerlingenbegeleiding te realiseren werd in het programmadecreet bij de initiële begroting 2015 de optie ingeschreven om een aanwendingspercentage op de berekende personeelsformatie toe te passen. De toepassing van een dergelijk aanwendingspercentage is thans niet meer aan de orde, zodat het artikel dat de machtiging daartoe verleent, geschrapt kan worden.

2.4. Schoolinfrastructuur

In artikel 5 wordt het decreet betreffende inhaalbeweging schoolinfrastructuur aangepast om de volledige basistoelage van twee euro per effectief aantal gecontracteerde vierkante meter schoolinfrastructuur voor alle DBFM-projecten te kunnen uitbetalen aan de koepels en het GO! Deze toelage past in hun opdracht tot het verstrekken van algemene informatie aan, en individuele begeleiding van de inrichtende machten met betrekking tot dat project. De beperking in de tijd van de afrekening van de toelage tot het begin van het vijfde jaar na het afsluiten van de kaderovereenkomst wordt opgeheven. Dit is noodzakelijk omdat het DBFM-programma door externe factoren vertraging heeft opgelopen.

2.5. Investeringskredieten voor de universiteiten

Artikel 6 past de Codex Hoger Onderwijs aan. Vanaf 2015 worden de investeringskredieten voor universiteiten op basis van een geactualiseerde parameter verdeeld, waarvan het variabele deel gevormd wordt door het aantal unieke studenten per universiteit, en het vaste deel door een historisch, forfaitair bedrag per universiteit.

2.6. Centrale Examencommissie

De zesde staatshervorming draagt de Centrale Examencommissie van de federale overheid naar de Vlaamse overheid over. Ze wordt meer bepaald ondergebracht bij het Agentschap Ondernemen, dat voor de organisatie van de examens een beroep doet op het Agentschap voor Kwaliteitszorg. Voor de effectieve organisatie van de examens van de overgedragen examencommissie dienen de ontvangsten en uitgaven van het begrotingsfonds Dienstverlening AKOV uitgebreid te worden. Ingevolge die uitbreiding moet – via artikel 7 van het voorliggende ontwerp van decreet – ook het programmadecreet bij de uitgavenbegroting 2013 gewijzigd worden.

2.7. Kinderbijslagen hoger onderwijs

Nog ingevolge de zesde staatshervorming is de Vlaamse overheid vanaf 2015 ook bevoegd voor de kinderbijslagen. Vanaf dan wordt de kinderbijslag aangerekend via de patronale bijdrage RSZ. De kinderbijslagen worden dan ook rechtstreeks aangerekend op de loonkredieten van de respectievelijke instellingen zodat de

centrale voorafname vervalt en de Codex Hoger Onderwijs in die zin aangepast dient te worden. Dit wordt geregeld in artikel 8 van het programmadecreet.

2.8. Bijkomende financiering beursstudenten

De werkingsenveloppe hoger onderwijs wordt, via artikel 9, verhoogd met 1.161.000 euro door de toekenning van bijkomende financiering voor de hogescholen. In deze middelen wordt bijkomend voorzien ter compensatie van de derving van de inkomsten van de hogescholen ingevolge het lagere studiegeld dat beursstudenten betalen. Op macroniveau bezien, hebben de hogescholen immers een hoger aandeel beursstudenten.

2.9. Aanpassing van het Mozaïekdecreet

Artikel 10 past het decreet van 13 juli 2001 – XIII Mozaïek aan, waarbij gevolg wordt gegeven aan het arrest van het Grondwettelijk Hof en het arrest van de Raad van State over de terugbetaling van de uitgaven vervoerskosten en fietsvergoeding voor de personeelsleden van de hogescholen. De overheid zal aan de hogescholen de door hun personeel gemaakte kosten met betrekking tot de vervoerskosten en fietsvergoedingen niet meer terugbetalen vanaf het kalenderjaar 2015. De minister laat daarbij opmerken dat het in totaal over ongeveer vier miljoen euro ging, maar aangezien de arresten geen terugwerkende kracht hebben, is de wijziging beperkt tot één miljoen euro.

2.10. Benoemingen

De artikelen 12, 13, 16 en 17 van het programmadecreet bevatten de wijzigingen aan het decreet Rechtspositie gemeenschapsonderwijs en aan het decreet Rechtspositie gesubsidieerd onderwijs om de voorziene datum van vaste benoeming te vervroegen. Het gaat om een van de maatregelen om de voorziene besparingen op de lonen te realiseren. Door de ingangsdatum van de vaste benoemingen te wijzigen van 1 januari naar 1 juli, respectievelijk 1 oktober, worden tijdelijke personeelsleden sneller benoemd. Die verschuiving zorgt voor een recurrente mindering op de onderwijsbegroting omdat voor een vast benoemd personeelslid minder RSZ-bijdragen worden aangerekend dan voor een tijdelijk personeelslid.

Wat artikel 11 en 15 betreft, moet conform met de vervroeging van de ingangsdatum vaste benoeming, ook een van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor vaste benoeming, worden aangepast, met name de datum van de aanstelling van doorlopende duur (TADD). Als de ingangsdatum van de vaste benoeming wordt vervroegd van 1 januari naar 1 juli, respectievelijk 1 oktober, dan betekent dit dat ook de TADD-datum naar voor moet worden geschoven. De decreten Rechtspositie gemeenschapsonderwijs en Gesubsidieerd onderwijs worden dan ook in die zin aangepast.

Artikel 14 ten slotte, zorgt ervoor dat op 1 juli 2015 geen nieuwe vaste benoeming kan worden uitgesproken voor een personeelslid, aangesteld in een ambt van een opvangcentrum dat op 1 september 2015 wordt omgevormd tot een internaat met permanente openstelling. Vanaf die datum worden namelijk de vier opvangcentra van het GO!, die tot heden de opvang verzekeren van leerlingen op schoolvrije dagen, vervangen door acht internaten met permanente openstelling. Door deze transitie is een vaste benoeming op 1 juli dus niet meer verantwoord.

2.11. Benoeming overgedragen uren

Via de artikelen 18 en 19 worden de decreten Rechtspositie zodanig aangepast dat de raad van bestuur van een scholengroep in het Gemeenschapsonderwijs en een inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs verplicht worden om eenmalig

een vaste benoeming uit te spreken op 1 juli 2015 in uren die een school voor secundair onderwijs het voorgaande schooljaar heeft overgedragen en in uren die de school van een andere school via overdracht heeft gekregen.

2.12. Consortia volwassenenonderwijs

Artikel 20 ten slotte, past het decreet Diverse Maatregelen Onderwijs van 19 december 2014 aan, zodat de middelen waarin wordt voorzien om de afbouw van de werking van de consortia volwassenenonderwijs in goede orde te laten verlopen, kunnen dalen op basis van het resultaat van een audit die werd uitgevoerd door bedrijfsrevisoren. Er wordt dienovereenkomstig een maximum van 469.000 euro ingeschreven in de plaats van de oorspronkelijk voorziene 900.000 euro.

Afsluitend verzoekt minister Hilde Crevits de commissieleden hun instemming te willen betuigen met de hen voorgelegde ontwerpen van decreet.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden bij de aanpassing van de uitgavenbegroting voor 2015 en bij het programmadecreet

1.1. Tussenkost van Jos De Meyer

Jos De Meyer is er zich van bewust dat de taak van een minister in tijden van stijgende budgetten gemakkelijker is dan die van een minister die moet bezuinigen. De sociale organisaties uit de onderwijssector juichen in hun reacties uiteraard de besparingen niet toe, maar ze waarderen wel dat ze in het overleg gerespecteerd worden. Zijn fractie vindt dat een belangrijk signaal en hoopt dat de minister dat respect blijft afdwingen. Maar dat zal ze alleen kunnen met intens sociaal overleg.

Verder wijst hij erop dat het Rekenhof in zijn verslag over de begrotingsaanpassing 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 20-A/1) pleit voor meer duidelijkheid over de pps voor schoolinfrastructuur. Het verstrengde Europese begrotingstoezicht voor scholenbouw met pps leidt tot 465,2 miljoen euro tegenover de 422,4 miljoen euro die was voorzien in de initiële begroting, rekening houdend met prijsherzieningen en intresten. Meer bepaald vraagt het Rekenhof meer duidelijkheid over de correctie (in plus) op grond van prijsherzieningen, omdat de indexen die er de basis van vormen, stabiel zijn gebleven of gedaald tegenover 2014. Ook het lid vindt dit een interessante vraag.

1.2. Tussenkost van Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman wenst meer uitleg bij de verwachte, lage realisatiegraad in de scholenbouw, die de minister ertoe bracht het uitgavenbedrag voor 2015 van 25 miljoen euro in de begroting te verminderen tot 10 miljoen euro in de voorliggende aanpassing. Hoe werden de machtigingskredieten van 36 miljoen euro voor de capaciteit precies verdeeld volgens de door de minister in haar persmededeling genoemde criteria van realisatiegraad en bevolkingsprognoses? Klopt het dat dit bedrag een onderdeel is van het maximum van 50 miljoen euro zoals vermeld op pagina 12 van de toelichting bij 'interne stromen schoolinfrastructuur'? Waar is de overige 15 miljoen euro te vinden, die de minister zou toevoegen aan reguliere scholenbouw?

Het lid hoopt dat de verhoging van de betaalkredieten met 170.000 euro in het artikel op pagina 15 over flankerend onderwijsbeleid – een verschuiving vanuit gelijke kansen – betekent dat de minister haar vroegere engagement wil nakomen en de initiële besparing van 30 percent voor een deel te niet doet. Of is dit een

eenmalige compensatie voor verbintenissen die steden en gemeenten al zijn aangegaan en wordt het oude niveau toch niet hersteld in de komende jaren?

De minister beloofde in de commissie op 27 november 2014 in antwoord op een vraag van Caroline Gennez een volledige lijst van projecten waarop zij zou besparen, maar dergelijke volledig overzicht werd nooit bezorgd. Als antwoord op een schriftelijke vraag van haarzelf noemde de minister wel als algemene artikelen de werkingstoelagen onderzoek en innovatie (bijna 2 miljoen euro), internationalisering (1,3 miljoen euro), interne stromen vzw EPON (271.000 euro), onderwijs-arbeidsmarkt (1,5 miljoen euro), gelijke kansen (250.000 euro) en andere beleidsthema's (3,6 miljoen euro). Het lid wil duidelijkheid over welke initiatieven concreet geschrapt worden, moeten besparen of extra geld krijgen. Zij informeert naar de procedure en het overleg dienaangaande, en vraagt ook uitleg over de verdere wijzigingen in de begrotingscontrole zelf.

Wat de vervanging van niet-lesgevend personeel betreft, in het bijzonder in de cruciale maand september, waarin de verloven pieken, vraagt ze naar het achtergronddocument van de administratie, op basis waarvan de minister haar berekening heeft gemaakt en hoe die is gebeurd. Wat is het resultaat voor september als men de maatregel van de minister erop toepast? Is zij bereid de regeling later te laten ingaan? Komen er nog aanpassingen?

Daar onmiddellijk op inpikkend, legt minister *Hilde Crevits* uit dat de voorziene regeling al veranderd is. De septemberpiste zit niet meer in het programmadecreet. De onderwijsadministratie was uitgegaan van de cijfers van vorig schooljaar. Maar het blijkt dat net dit schooljaar veel meer leerkrachten in verlofstelsels zijn gestapt (onder meer in het licht van de pensioenmaatregelen van de federale overheid), waardoor de impact zeer groot zou zijn. Haar alternatief zit in het ontwerp van decreet diverse bepalingen onderwijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 360/1). Een regeringsamendement (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-15, nr. 360/2) vervangt de regeling in kwestie door een verlaging van het aanwendingspercentage.

Elisabeth Meuleman wil van de minister dan graag duidelijkheid over het maatregelenoverzicht op pagina 24 van de toelichting: wat zit er precies wel nog in?

Tot slot wil ze, wat de consortia volwassenenonderwijs betreft, nog vernemen hoe de minister het nieuwe bedrag van 469.000 euro berekende. Er werd haar immers signaleerd dat dit niet in alle gevallen zou volstaan en dat hier en daar consortia met tekorten zouden blijven kampen. Welke oplossing komt er desgevallend voor hen? En wat gebeurt er met de aldus uitgespaarde middelen?

1.3. Tussenkoms van Caroline Gennez

Caroline Gennez stelt vast dat bovenop de inlevering van 68 miljoen euro ten opzicht van 2014 er nu nog een komt van 20 miljoen euro beleidskredieten en 35 miljoen euro betaalkredieten. Dat druist lijnrecht in tegen het Vlor-advies dat pleit voor blijvende investeringen. Goed onderwijs vereist immers gemotiveerde leerkrachten en een goed kader, voldoende middelen voor werking en infrastructuur dus. De begrotingsaanpassing neemt overigens niet alleen maatregelen die rechtstreeks impact hebben op de klasvloer maar ook de planlast verhogen. Een visie die de besparingen rechtvaardigt, ontbreekt geheel en al.

Er is bijvoorbeeld een inhaaloperatie nodig om de gigantische achterstand op het vlak van infrastructuur weg te werken en de regering beloofde in deze legislatuur dan ook voor 500 miljoen euro extra investeringen te zullen realiseren. In de plaats daarvan gaat er echter alweer 130 miljoen euro af. Komt er nog een tweede ronde voor de verdeling van 14 miljoen euro, het bedrag dat van de machtiging overblijft

na aftrek van 36 miljoen euro voor capaciteit? Of komen ze in de reguliere AGIO- of GO!-dotatie?

Zorgwekkend is ook dat de beleidskredieten voor lokaal flankerend onderwijsbeleid niet worden verhoogd. Spijts het feit dat de minister bij de begrotingsbesprekingen aangegeven had dat ze ze niet structureel wou verlagen, blijft de bijstelling naar aanleiding van de begrotingscontrole toch beperkt tot betaalkredieten. Is deze bijstelling eenmalig en beperkt tot het genomen engagement voor 2014? Als de minister zich toch engageert voor 2015, komt dat geld dan van elders? Worden er middelen afgetrokken van VBB, dat met hetzelfde artikel wordt gesubsidieerd, hoewel de minister had verklaard daar niet op te willen besparen?

Hoe is de personeelsbesparing van 29 miljoen euro verdeeld over de verschillende maatregelen, zoals de vervroegde vaste benoeming, de tweede datum voor vaste benoeming, het personeel dat via puntenenveloppes wordt tewerkgesteld en het administratief personeel? Gebeurt het op de gewone werkmiddelen of geeft de minister autonomie aan de scholen? Het lid noemt ook de loopbaanonderbreking wegens medische bijstand en algemene personeelskosten.

Niet zonder enige ironie stelt het lid nog vast dat de stakingen in 2014 en 2015 een besparing van 2,9 miljoen euro hebben opgeleverd, wat een meevaller voor de begroting is. Betreft het niet-stijgende budget onderwijs-arbeidsmarkt de brug- en voortrajecten, wat niet onbelangrijk is in het licht van de hervorming van het stelsel leren en werken. Wat zijn, in het licht hiervan, de concrete plannen met enerzijds de aangekondigde nota Leerrecht en anderzijds de bestaande conceptnota Duaal Leren? Haar fractie begrijpt verder niet dat de kredieten voor meester-, vak- en dienstpersoneel worden afgetrokken van de werkmiddelen van de scholen, en vraagt dus verduidelijking op dit punt.

Hoe reageert de minister op de opmerking van het Rekenhof dat de toename voor studietoelagen tot ongeveer 140 miljoen euro mogelijks niet zal volstaan in de huidige sociaaleconomische context? Is het plan om het GO! voor 6 miljoen te doen bijdragen uit de verkoop van gronden en gebouwen ook niet in tegenspraak met de ambities om te investeren in onderwijsinfrastructuur? Is dat soort van privatisering om de begroting te doen kloppen wel echt verstandig? Is de minister van plan de uitgaven die de inrichtende machten moeten doen voor beschikbaarheidsvergoedingen van opgeleverde DBFM-projecten te compenseren om te vermijden dat ze moeten interen op reguliere middelen?

Tot slot had ook zij graag een overzicht gekregen van de concrete besparingen per project. Aangezien de hoop op snel beterschap blijkbaar niet bewaarheid zal worden, is het zaak om alles goed op te volgen en te monitoren.

1.4. Tussenkomen van Tine Soens

Tine Soens vraagt waar de bijkomende VAK-middelen voor internationalisering in het hoger onderwijs (ten belope van 411.000 euro) precies naartoe gaan. Wat gelijke kansen betreft, vindt zij op pagina 16 van de memorie van toelichting bij het programma ook niet de beloofde duidelijkheid over de besparing inzake SIHO. Betekent de verschuiving van de uitbetaling van de gebruiksvergoeding aan UZ Gent naar 2016 dat het dat jaar twee keer die vergoeding ontvangt of gaat het om een besparing? Werd, zoals bij de bespreking van de initiële begroting 2015 door de minister wenselijk verklaard en door de Vlor bepleit, de besparing op de studentenvoorzieningen inderdaad ongedaan gemaakt of minstens getemperd? Waarom wordt de verdeelsleutel voor de investeringskredieten aan universiteiten niet gehandhaafd tot 2017, zoals volgens de Vlor was afgesproken? Wat is de minister precies van plan inzake de kinderbijslagregeling, waarover de Vlor dringend overleg met de RSZ bepleit? Wat is de timing van een en ander?

Tot slot treedt haar fractie de Vlor bij dat de compensatie van de middelen voor woon-werkverkeer met de bijkomende financiering van beursstudenten aan hogescholen onlogisch is en onvoldoende voor sommige. Er wordt daarmee potentieel ook een nieuwe discriminatie in het leven geroepen tussen hogescholen en universiteiten, laat de Raad van State opmerken. Is de minister op de hoogte van die problematiek en hoe zal zij dit desgevallend verhelpen?

1.5. Tussenkomsst van Koen Daniëls

Mee in het kader van de evaluatie van de financiering van het hoger onderwijs, wenst *Koen Daniëls* te vernemen waarom in artikel 6 van het programmadecreet (waarin paragraaf 3 van artikel III.54 van de Codex Hoger Onderwijs wordt vervangen) in het tweede lid gewerkt wordt met 'unieke studenten' en niet met opgenomen studiepunten zoals elders. De extra-middelen voor Bednet vindt N-VA zeer positief. Het is immers cruciaal om jongeren die de tegenslag hebben om niet naar school te kunnen gaan, te doen aansluiten.

Afsluitend pleit hij nog voor een goede regeling van het dossier van UZ Gent, dat men nu al jaren meesleept.

1.6. Tussenkomsst van Kathleen Krekels

Kathleen Krekels stelt dat haar fractie tevreden is met de vervroeging van de waarborgregeling in het kader van het M-decreet. Klopt het dat dit een extra uitgave betreft? Ze kijkt al uit naar de concrete invulling, waarvan zij verwacht dat de commissie die zal vernemen als het zover is. Ook met de middelen voor professionalisering is ze erg tevreden.

Moet VIAA niet opgenomen worden in het budget voor cultuureducatie waarvan sprake op pagina 18 en 19 van de programmatoelichting? Een verklaring voor de vermindering van 9 miljoen euro in de financiering van het kleuter- en leerplichtonderwijs vindt zij niet meteen terug in de memorie van toelichting. Gaat het hierbij uitsluitend om lonen of betreft het ook werkingsmiddelen? Tot slot is zij wat teleurgesteld door de tabel op pagina 15 over bijkomende omkadering en financiering, die leert dat de bedragen voor anderstalige nieuwkomers blijven dalen ondanks het stijgende aantal kinderen van wie de thuistaal niet het Nederlands is. Wat is hiervoor de verklaring?

1.7. Tussenkomsst van Ann Brusseel

Ann Brusseel vraagt naar een stand van zaken in het complexe probleem van de crèches en peutersuizen van het GO! in Brussel. De ongelijkheid die de universiteiten aanklaagden over de vergoeding van vervoerskosten, is weggewerkt, wat op zich een goede zaak is. De hogescholen worden gecompenseerd met extra middelen en zijn daar blij mee. Het lid laat dienaangaande opmerken dat het weliswaar klopt dat ze veel beursstudenten hebben, maar dat dat ook geldt voor sommige universiteiten, die dit nu als een nieuwe ongelijkheid ervaren. Moet dit in de toekomst niet opgelost worden in een beleid voor kansengroepen in het hoger onderwijs? Sommige instellingen leveren inspanningen om hen op te tillen. Wat is de mening van de minister hierop, mee in het licht van de bemerkingen van de Raad van State hierover?

1.8. Tussenkomsst van Jo De Ro

Jo De Ro is ervan overtuigd dat de betrokken gemeenten alle baat hebben bij snelle duidelijkheid over de transversale samenwerking flankerend onderwijsbeleid. Hij sluit zich ook aan bij de waardering voor de extra middelen die naar Bednet gaan. Wat ADIBib betreft, pleit hij ervoor te onderzoeken of digitaal materiaal niet kan opengesteld worden voor Vlaamse kinderen in het buitenland.

Tevens had hij graag vernomen of er een begrotingsaanpassing nodig is geweest voor schadeloosstelling in het kader van de stopzetting van het contract voor het drukken van de papieren versie van Klasse? Of betaalt Klasse die zelf en zo ja, hoe compenseren zij dat dan?

Het lid dringt nogmaals aan op de lijst met al het nog niet vrijgegeven onderzoeksmateriaal van OBPWO. Kan de inhoud van al dat onderzoek niet gewoon vrijgegeven worden voor het gedateerd is? Hij pleit ook andermaal voor meer vaart in het protocol tussen de netgebonden pedagogische begeleidingsdiensten. Tot slot vraagt hij verduidelijking bij pagina 53 van de toelichting, waar het gaat over de GO!-infrastructuur en dan meer bepaald over het te realiseren bedrag van 6 miljoen euro en over de interne verschuivingen voor het onderhoud van gebouwen.

2. Antwoorden van minister Hilde Crevits op de vragen omtrent de bevoegdheid Onderwijs bij het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 en replieken van de leden

2.1. Besparingen algemeen: open-endregelingen

Minister *Hilde Crevits* herhaalt dat de begrotingsaanpassing voor Onderwijs eerder een technische oefening is. Onderwijs hoeft bij deze begrotingscontrole niet extra te besparen. Bij open-endregelingen zorgen gewijzigde parameters voor nieuwe ramingen. De begrotingscontrole is daarnaast het moment bij uitstek om betaal-kredieten (VEK) zo correct mogelijk te ramen. Dat is vooral belangrijk voor de investeringskredieten, waar er eveneens bijstellingen in plus en min zijn. Dat die beide herramingen noch besparingen, noch extra investeringen zijn, is een cruciaal gegeven dat men in gedachten moet houden om een zuiver debat te kunnen voeren. Ook de extra middelen voor het basisonderwijs komen er niet omdat de regering bewust beslist meer te investeren, maar enkel omdat de berekeningsparameters wijzigen. Dat niet aanvaarden, is pleiten voor de afschaffing van de open-endregelingen. De minister vindt het echter een goed systeem dat budgetten evolueren in functie van de (parameter) leerlingenaantallen.

Minister Crevits voegt toe dat de twee eenmalige begrotingsmaatregelen, respectievelijk bij het UZ Gent en bij het GO! geen besparingen op de lonen of de werking betekenen. Wel wordt de begrotingsdoelstelling om 31 miljoen euro te besparen op de lonen – die al bij de begrotingsopmaak 2015 was vooropgesteld – vertaald in concrete maatregelen. Deze zijn opgenomen in het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 en in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 360/1).

2.2. Schoolinfrastructuur: ESR-matige aanrekening

De minister stelt vast dat de vraag van Jos De Meyer in verband met het verstrengd Europees begrotingstoezicht inderdaad ook werd gesteld door het Rekenhof. Naar aanleiding van een analyse door Eurostat werd de pps Scholenbouw geherklasseerd als overheidsinvestering. Daardoor verdwijnen de activa op het moment van

de gedeeltelijke oplevering – activa in aanbouw – van het gebouw uit de balans van de DBFM-vennootschap en worden ze vervangen door een geïmputeerde vordering ten opzichte van de overheid met een negatieve impact op het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap. Dat zorgt ervoor dat de geraamde jaarlijkse beschikbaarheidsvorderingen op het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap verminderd kunnen worden ten belope van de kapitaalscomponent. Aanvankelijk is de impact op het vorderingensaldo van de Vlaamse begroting dus groot, maar er is wel een positief effect de jaren nadien.

De raming bij de begrotingscontrole is gebaseerd op de risk assessment planning, zijnde het bijgestelde verloop van de investeringen van januari 2015, opgesteld door de DBFM-vennootschap Scholen van Morgen. Ook de prijsherzieningen zijn gebaseerd op de meest recente ramingen van de vennootschap. Deze heeft zich voor die raming van de prijsherziening gebaseerd op de aannames van de bankiers die instaan voor de 'construction facility'. De aannames in kwestie zijn dan weer gebaseerd op de geraamde bouwindexen 2015 van de Confederatie Bouw.

In 2015 zijn de percentages positief en bedraagt de geraamd prijsherziening 5.300.399 euro. Aan de scholen wordt uiteraard de uiteindelijke en effectief betaalde prijsherziening doorgerekend. Die zal naar alle waarschijnlijkheid positief uitvallen ten opzichte van de ramingen. Scholen hoeven zich dus niet te laten afschrikken door de ramingen. Ze betalen enkel de reële prijsherziening.

Om te komen tot het ESR-matig aan te rekenen bedrag, heeft het kabinet Onderwijs, samen met het kabinet Begroting en het Departement Financiën en Begroting, een methodologie uitgewerkt. Die is voor advies voorgelegd aan het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Zodra het advies beschikbaar is, zal het aan het Vlaams Parlement worden bezorgd. De minister somt daarna kort de principes van de berekening op. De jaarlijkse kapitaalsinvestering met impact op het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap bestaat uit enkele componenten. Drie componenten die geactiveerd worden onder de code Voorraden van de balans van de DBFM zijn: de voorraad design en build, de prijsherzieningen en de intercalaire intresten. De tweede grote component bestaat uit de financieringskosten en commissies op korte termijn, geactiveerd onder code 29 Vorderingen op meer dan één jaar. De derde component bestaat uit de btw op de opgeleverde scholen. Van het aldus bekomen bedrag dienen dan voorraadbewegingen (jaar x-1 versus jaar x) in mindering te worden gebracht. De toepassing van deze berekeningswijze levert voor 2015 een geraamde ESR-impact van 465,2 miljoen euro op. Een gedetailleerd overzicht van deze ESR-herberekening is terug te vinden in bijlage 1 bij het verslag.

2.3. Capaciteitskwestie

Om gedegen te kunnen antwoorden op de vragen van de commissieleden over de realisatiegraad en de berekening van de capaciteitsmiddelen, heeft minister Hilde Crevits eerst gezocht naar nota's uit het verleden als vertrekpunt. Tot haar verrassing zijn er echter geen dergelijk nota's. De toewijzing gebeurde op het eerste zicht redelijk ad hoc. De minister tracht daar nu een duidelijke lijn in te brengen, maar heeft dus geen voorgaande uitgebreide screening om zich op te baseren.

Ze komt dan tot de manier waarop het Departement Onderwijs en Vorming is tewerk gegaan bij de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2015. Vijftien capaciteitsgemeenten dienden een aanvraag in voor capaciteitsmiddelen. De dossiers werden gebundeld en beoordeeld, onder meer op hun volledigheid en correctheid, om vervolgens de capaciteitsdruk van de verschillende gemeenten te vergelijken op basis van enkele parameters. Om de huidige (2014) en toekomstige (2018) capaciteitsdruk in de verschillende capaciteitsgemeenten te berekenen werd gebruikgemaakt van lokaal aangeleverde en centraal beschikbare data. Het gaat daarbij zowel om de vraagzijde – de behoeften – als om het beschikbare aanbod –

de bestaande capaciteit. Om de capaciteitsproblematiek en de werkelijke capaciteitsnoden beter en preciezer in kaart te brengen, ontwikkelt het Departement Onderwijs en Vorming een capaciteitsmonitor. De oplevering ervan wordt tegen de zomer 2015 verwacht.

In afwachting van de capaciteitsmonitor gebeurde de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2015 (zie bijlage 2 bij het verslag) aan de hand van de volgende parameters: de actuele capaciteitsdruk (2014); de geraamde toekomstige capaciteitsdruk (2018); de bevolkingsprognoses 2018-2024 voor de leeftijdscategorie 3 tot 11-jarigen aan de hand van demografische data opgesteld door de Studiedienst van de Vlaamse Regering; de door de lokale taskforces Capaciteit gevraagde capaciteitsmiddelen 2015 (zowel voor de bouw- als voor de huursubsidies); de toegekende capaciteitsmiddelen 2010-2014 en de uitvoering ervan, en last but not least de beschikbare middelen. Het betreft dus een omvattende beoordeling op basis van een set van parameters, waarbij niet één enkele beslissend is.

De aangehaalde 35 miljoen euro aan bouwsubsidies valt inderdaad onder het begrotingsartikel Interne stromen – Schoolinfrastructuur. De resterende 15 miljoen euro op dit begrotingsartikel is geen besparing, maar is bestemd voor de reguliere financiering ter verbetering van de verouderde schoolinfrastructuur. De lokale taskforces Capaciteit moeten hun definitieve capaciteitsprojectenlijst tegen 1 juni 2015 aan het Departement Onderwijs en Vorming bezorgen. Pas dan kan de resterende 15 miljoen euro (her)verdeeld worden tussen het GO! en het AGIO voor het gesubsidieerd onderwijs. Daarbij wordt rekening gehouden met de evenwichten tussen de verschillende onderwijsnetten zoals bepaald in het decreet betreffende het onderwijs II. Op dit moment is een kleine 1 miljoen euro toegekend voor huursubsidies 2015, specifiek in functie van capaciteitsuitbreiding. Die vallen buiten de voornoemde 50 miljoen euro.

In de brief die hierover werd gericht aan de scholen heeft de minister duidelijk gemaakt dat de realisatiegraad van de projecten een factor is in de keuze. De minister wil wel degelijk transparant werken, maar is dus, zoals gezegd, van nul moeten starten. Ze heeft de bestaande procedures gevolgd, maar wil de zaak volgend jaar op een andere manier aanpakken. Ze nodigt het parlement uit daar mee over na te denken. Een en ander zal trouwens mee onderdeel zijn van het op stapel staande masterplan Scholenbouw.

Het is dus ook helemaal niet zeker dat – zoals sommigen vrezen – de beschikbaarheidsvergoedingen hoger zullen uitvallen dan geraamd. Twee regeerperiodes terug is, op initiatief van de toenmalige minister van Onderwijs, beslist tot een programma alternatieve financiering scholenbouw, het DBFM-project Scholen van Morgen. Oorspronkelijk was de beschikbaarheidsvergoeding op kruissnelheid begroot op 75 miljoen euro. In afwachting van de realisatie van dat project werden die middelen al in de begroting ingeschreven om gebruikt te worden voor de financiering van reguliere investeringen. Omdat er geen scholen opgeleverd werden, zijn die middelen de voorbije regeerperiode volgens de begrotingsakkoorden van 2005, 2006, 2007 en 2011 dus gebruikt voor gewone investeringen. Vanaf 2015 wordt echter voor het eerst een bedrag bestemd voor beschikbaarheidsvergoedingen voor schoolgebouwen die dit jaar effectief opgeleverd worden door Scholen van Morgen. Het gaat om 10,8 miljoen euro. Dat bedrag zal de komende jaren verder stijgen, maar daartegenover staan wel zeer belangrijke investeringen ten bedrage van 1,5 miljard euro voor 165 scholenbouwprojecten. Het is met andere woorden naast de waarheid om hier te gewagen van 'interen'. Het gaat immers om middelen specifiek bestemd voor beschikbaarheidsvergoedingen, die – om ze niet kwijt te zijn – tot de oplevering van de eerste gebouwen in reguliere scholenbouw geïnvesteerd werden.

Om haar woorden te staven citeert de minister uit begrotingsdocumenten en de genoemde begrotingsakkoorden. In 2006: "Om de scholen in staat te stellen infrastructuur in belangrijke mate te verbeteren wordt 50 miljoen euro uitgetrokken voor investeringen in schoolgebouwen.". In 2007 staat er dan: "Net als in 2006 is er een budget van 50 miljoen euro en een betaalkrediet van 25 miljoen euro.". Ook in 2008 wordt gestipuleerd dat de inhaaloperatie voor schoolinfrastructuur zo geregeld wordt. In 2011 staat er: "Het oorspronkelijke begrotingsakkoord blijft van toepassing. De essentie is dat de beschikbaarheidsvergoedingen ten belope van 75 miljoen euro dienen te worden betaald vanuit de machtigingen van het GO! en het AGIO. Ook het eventuele excedent boven de 75 miljoen euro dient op de reguliere onderwijsbegroting gevonden te worden.". Voor beschikbaarheidsvergoedingen is er dus 50 miljoen euro vrijgemaakt vanaf 2006, in 2011 is dat naar 75 miljoen euro opgetrokken, maar het geld is tot nog toe gebruikt voor reguliere investeringen. Nooit zijn er compensaties op de klassieke machtigingen nodig geweest.

Jos De Meyer vindt het een goede zaak dat het systeem van de capaciteitsmiddelen vervangen zal worden. De vorige minister bevoegd voor Onderwijs heeft soms zelf bepaald hoeveel aan bepaalde steden toekwam, wat niet volledig conform het decreet betreffende het onderwijs II was, maar wel op consensus kon rekenen. Dezelfde steden hebben nu een aanvraag lopen terwijl het aantal aanvragen groter is, waardoor het geld meer moet verdeeld worden. Sommige scholen dringen er begrijpelijkerwijze op aan het decreet betreffende het onderwijs II te respecteren om het evenwicht deels te herstellen, maar een consensus is er niet. Hij vreest dat zonder ministeriële tussenkomst de situatie niet gedeblokkeerd zal raken.

Koen Daniëls spreekt zijn tevredenheid uit over het feit dat de minister rekening zal houden met voorbije projecten, die al dan niet gerealiseerd zijn. Hij suggereert om ook eens de redenen voor niet-realisering, in kaart te brengen. In de zoektocht naar een nieuw verdeelsysteem is de hamvraag wat precies een capaciteitsprobleem is. Capaciteitsmiddelen kunnen enkel aangevraagd worden voor nieuwe capaciteit, niet voor de instandhouding van bestaande capaciteit. Hij citeert dienaangaande de vorige minister bevoegd voor Onderwijs, die stelde dat om de objectieve totale capaciteit in Vlaanderen te bepalen, er bij wijze van spreken landmeters elk klaslokaal of plaats die daarvoor gebruikt wordt, zouden moeten opmeten. Nu bepaalt elke school of elke regio zelf hoe de capaciteit gemeten en geprognosticeerd wordt. Van de minister had hij dan ook graag vernomen of zij desgevallend zelf ideeën heeft over het objectiveren van deze metingen.

Het nadeel van het telkens opnieuw toekennen van kleine bedragen, is natuurlijk dat de werken opgesplitst worden. Ware het derhalve niet beter de capaciteitsmiddelen bij de reguliere middelen te voegen? De spreker stelt de vraag, maar benadrukt dat hij dienaangaande zelf nog geen vaststaande visie heeft. Heel wat hangt af van de criteria van de besteding, bijvoorbeeld van de snelheid en de manier van aanwending.

Jo De Ro wijst erop dat nogal wat taskforces ook aanklagen dat de Vlaamse Regering slechts een perspectief van een jaar biedt. Ze vinden het een manco dat ze niet weten of ze ook het jaar nadien geld krijgen. Als dat wel zo zou zijn, kunnen de kosten gespreid worden en de middelen doordacht verdeeld over de scholen en de netten, wat veel wrijving zou vermijden.

Jan Durnez wijt de daling van de middelen voor de taalgrensgemeente Wervik aan de bevolkingsprognoses maar wijst erop dat er heel wat Nederlandstalige kinderen uit Komen en omgeving schoollopen in Wervik. Die twee tendensen compenseren elkaar dus. Kan de minister de effecten daarvan mee in rekening brengen?

Ook *Elisabeth Meuleman* vindt dat het gebrek aan perspectief onnodige concurrentie veroorzaakt. Het verhindert bovendien dat de middelen op de meest efficiënte manier worden ingezet en het stimuleert niet bepaald het nastreven van duurzaamheid in de gebouwen. Groen vraagt al vele jaren om capaciteitsmiddelen over meerdere jaren toe te kennen. De minister wijzigt niets fundamenteels en het lid vindt het systeem – in tegenstelling tot wat de minister claimt – helemaal niet transparant. De minister legt nu pas de nota over de verdeling van de capaciteitsmiddelen 2015 aan het parlement voor, waardoor het lid moeilijk de waarde ervan kan inschatten. Ze informeert hoe de minister de capaciteitsmiddelen anders wil verdelen.

Daarop inpikkend benadrukt *Jos De Meyer* dat de minister wel degelijk gesteld heeft het huidige systeem te willen verlaten omdat ze inziet dat het niet op de meest efficiënte manier werkt, ook omdat er geen langetermijnperspectief is. Hij heeft tijdens de vorige regeerperiode meermaals gepleit om de capaciteitsmiddelen onder te brengen in de reguliere middelen, maar toen stond hij alleen. Het stemt hem dan ook tevreden dat er een medestander is.

Er is ongetwijfeld sprake van enig creatief 'geritsel' bij het gebruik van urenpakketten, maar sommige steden zijn evenzeer creatief in het omvormen van gewone projecten tot capaciteitsproblemen om zo sneller middelen binnen te rijven. Niet alleen de snelheid maar ook de subsidiegraad voor die ingrepen ligt dan anders (in plaats van de klassieke 30 percent eigen financiering en 70 percent overheids-subsidie, halen ze dan soms de volle 100 percent subsidie binnen). Hij informeert daarnaast of het niet mogelijk zou zijn om de containers in overheidseigendom te houden en ze te plaatsen daar waar nodig, in plaats van aan de netten geld te geven om containers aan te kopen. Containerklassen zijn alleszins geen definitieve oplossingen, daar is de spreker in tegenstelling tot de vorige minister van overtuigd.

Koen Daniëls stelt daarop dat de N-VA-fractie enkel vraagt te onderzoeken of het verstandig is om de capaciteitsmiddelen bij de reguliere middelen te voegen. Het kan even goed nadelen hebben, bijvoorbeeld dat de middelen niet snel genoeg toegewezen worden aan die regio's die de extra capaciteit het hardst nodig hebben. Hij verwijst voorts naar een project van het GO! in Antwerpen waar alle onderwijs-netten samen modulaire schoolunits aankochten. Op welk niveau dient samengewerkt te worden en in afwachting van wat, laat de spreker in het midden. Modulaire staalbouwunits kunnen overigens wel degelijk ook definitieve gebouwen worden bijvoorbeeld door er een gevelsteen voor te zetten. Heel wat massieve modulaire units scoren op het vlak van duurzaamheid beter dan bepaalde bestaande schoolgebouwen. Hij pleit dus voor de meest kostenefficiënte oplossing. Andere technieken als groepsaankopen kunnen mee de kosten drukken.

Bij haar aantreden stelde *Hilde Crevits* vast dat de capaciteitsmiddelen voor Brussel niet verdeeld waren. Ze heeft die dan snel verdeeld over de bestaande projecten. Omdat ze eerst meer inzicht wil verwerven, heeft ze beslist de huidige procedure voor een jaar te verlengen. De minister bevestigt dat ze vindt dat het huidige systeem niet goed werkt. Er is geen langetermijnperspectief en door tijdsdruk wordt het geld misschien aan het eerste project gegeven terwijl de capaciteitsbehoeften elders groter zijn.

De minister heeft er begrip voor dat sommige commissieleden de voorliggende nota niet spectaculair vinden, maar ze herhaalt dat ze vergeefs heeft gezocht naar onderbouwde nota's van de vorige regeerperiode en naar een stand van zaken over de uitvoeringsgraad van de middelen sinds 2010. Daarop heeft ze zelf alle gemeenten laten contacteren om na te gaan wat er al gerealiseerd is. Het klopt dus niet dat de minister stilgezeten heeft. Een van haar medewerkers is er zelfs fulltime mee bezig.

De Vlaamse Regering heeft een bulk middelen veil voor snelle capaciteitsinvesteringen, wat heel iets anders is dan investeringen in duurzame gebouwen waarvoor er enkele jaren tijd is. Ze acht de vraag terecht of het systeem met de lokale task-forces wel de ideale weg is tot snelle realisaties. Misschien kan er met het masterplan Scholenbouw in het reguliere circuit een apart potje aangelegd worden dat de koepels en de netten volgens bepaalde capaciteitsregels snel kunnen toewijzen. Goede definities van de termen capaciteit en capaciteitsprobleem zijn dan uiterst belangrijk. In wezen moet elke investering in scholenbouw duurzaam zijn. Ook modulaire systemen of containers scoren heel goed op energetische en andere normen. Met die systemen kunnen definitieve gebouwen samengesteld worden, die dan echter ook niet goedkoper zijn dan gewone gebouwen.

Dit jaar is een overgangsjaar. De minister tracht een overzicht te krijgen van wat gerealiseerd is, en van waar de behoeften zijn. De capaciteitsmonitor – die bijna klaar is – moet de langetermijnbehoeften in kaart brengen. Dat de middelen niet verdeeld zijn, is mogelijks niet de fout van de vorige minister. Soms kunnen ze niet verdeeld worden omdat er discussies zijn. Ze voelt er veel voor om de capaciteitsmiddelen in de reguliere middelen te integreren onder een aparte pijler. De vorderingen moeten dan jaarlijks gecheckt worden, met onder andere het aantal plaatsen dat er is bijgekomen en de vraag of de verwachtingen zijn ingelost.

Voor *Elisabeth Meuleman* mogen modulaire eenheden dan wel snel en flexibel zijn en mogelijks duurzaam. Het feit blijft dat wie eerst komt, eerst maalt. Wat dan met de evenwichten? Snelheid kan volgens haar niet gecombineerd worden met alle vereisten van het decreet betreffende het onderwijs II.

Wat volgens minister *Hilde Crevits* bijzonder remmend werkt voor sommige scholen, is dat capaciteitsinvesteringen van het GO! volledig gesubsidieerd worden en investeringen van andere netten heel wat minder. Daarnaast zijn er keuzes nodig over wat primeert, snelheid of duurzaamheid. De minister oppert nogmaals een aparte pijler voor snelle capaciteitsuitbreiding in het masterplan met een volledige subsidie. Dit is niet meer dan een voorstel. Ze wil in ieder geval duidelijke lijnen. Ze heeft geen zin om het decreet betreffende het onderwijs II snel-snel af te voeren. Ze kan de evenwichten perfect respecteren aan de hand van de reguliere middelen. Als de capaciteitsmiddelen onderdeel vormen van de reguliere middelen, kunnen ze vooraf worden toegewezen, waarna het erop aankomt snel projecten te kiezen.

Jos De Meyer is het ermee eens dat een inkanteling van de capaciteitsmiddelen onder een autonome pijler kan zorgen voor een snellere en efficiëntere werking, zeker in twee van de drie netten. Als scholen weten hoeveel en hoelang ze subsidies voor capaciteit krijgen, kunnen ze beter plannen. Logischerwijze is ook afdoende controle nodig opdat die middelen uitsluitend voor capaciteit aangewend zouden worden en opdat de projecten in de afgesproken tijd gerealiseerd zouden worden.

Minister *Crevits* meldt dat de capaciteitsmonitor ook verfijningen zal bevatten over de leerlingenstromen tussen de gemeenten. Ze benadrukt dat ze er zeker niet voor pleit om investeringen in capaciteit af te schaffen. Ze wil er integendeel meer dan ooit op inzetten, maar snelheid moet primeren. Uiteraard moet er worden nagegaan waarom projecten er niet komen. De minister dacht echter bij haar aantreden een dergelijke lijst aan te treffen. Een medewerker gaat nu na wat de redenen zijn: het ontbreken van een vergunning, onvoldoende eigen middelen, het feit dat er nog geen dossier werd ingediend bij AGION, ook al zijn de middelen toegekend. Al minstens één burgemeester heeft aan de minister toegegeven dat de lokale overheden zorgvuldiger moeten optreden in deze. De minister voelt zich voor heel wat aspecten verantwoordelijk en beseft dat de middelen ontoereikend zijn. Dat neemt niet weg dat de middelen die zijn toegekend, snel en efficiënt ingezet moeten

worden. Ze wil graag barrières ruimen, maar soms kan de school of het bestuur er zelf voor zorgen dat het sneller gaat.

Elisabeth Meuleman betreurt dat de nota Verdeling Capaciteitsmiddelen 2015 nu pas ter beschikking wordt gesteld. Ze heeft de nota nog niet grondig kunnen door-nemen, maar ze heeft wel al enkele vragen. Zo wil de minister de capaciteitsdruk berekenen op grond van het aantal leerlingen dat in een gemeente woont, terwijl leerlingen in het secundair onderwijs niet noodzakelijk wonen in de gemeente van de school. Wordt dat op een of andere manier in rekening gebracht?

Heeft zij goed begrepen dat de minister 15 miljoen euro reguliere middelen wil inzetten om de verdeling tussen de netten recht te zetten in gemeenten waar de situatie ondertussen helemaal anders is dan in de jaren negentig, toen het decreet betreffende het onderwijs II in voege kwam? Ze vraagt of ze ook op langere termijn dan een jaar zekerheid kan bieden, bijvoorbeeld wat huursubsidies betreft. Huurcontracten lopen immers langer.

Jo De Ro zou het goed vinden mocht de capaciteitsmonitor rekening houden met bouwprojecten van enige omvang. Hij geeft Antwerpen als voorbeeld, en verwijst ook naar een interessante hoorzitting over de demografische evolutie in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand (*Parl. St. VI. Parl. 2014-15, nr. 377/1*). Vlaanderen zou in staat moeten zijn, in een samenwerking tussen Ruimte Vlaanderen, lokale overheden en Onderwijs, om onmiddellijk in te spelen daar waar wijken van 500 tot 2000 wooneenheden ontstaan. Hij is alvast blij dat de Studiedienst van de Vlaamse Regering een aantal prognoses heeft bijgesteld en dringt erop aan dat Ruimte Vlaanderen gegevens deelt met het departement voor Onderwijs.

Hilde Crevits verzekert vooreerst dat de aan de leden verdeelde nota dezelfde is als degene die zij aan de Vlaamse Regering voorlegde. Ten gronde heeft dit docu-ment echter weinig te maken met de begrotingsaanpassing. De minister heeft geen bezwaar tegen latere vragen om uitleg. Het is zeker niet de bedoeling de commissieleden te dwingen om snel door de nota te gaan, integendeel.

Verder bevestigt ze dat in het kader van de capaciteitsmonitor ook voor het eerst onderzoek wordt gedaan naar het tekort in het secundair onderwijs. Zij wil het probleem in een bredere, regionale context bekijken in de plaats van alle gemeenten apart, maar dan moet men wel af van de huidige procedure en alles in een omvat-tend masterplan onderbrengen.

Een rechtzetting met het oog op de verhoudingen van het decreet betreffende het onderwijs II, is wel degelijk nog altijd mogelijk, waarbij het evenwicht echter niet op lokaal, maar op hoger niveau bereikt wordt. Het langetermijnperspectief moet deel uitmaken van het masterplan. Het is zeker geen zaligmakend systeem, maar de minister staat wel achter haar keuzes. Volgens haar is een goede balans gevonden, maar zij is zich bewust van de noden. Het debat is alleszins verre van afgerond.

Jo De Ro vraagt om, op het moment dat alle 165 projecten rond zijn bij nv Scholen voor Morgen, te informeren wat uiteindelijk het verschil was tussen de prognose en de feitelijke kosten, die door de gunstige rente lager uitvallen. De scholen zijn immers bezorgd of ze hun aandeel zullen kunnen blijven betalen.

Minister *Hilde Crevits* bekijkt dat verder. Zij merkt op dat in de nieuwe projecten veel innovatieve concepten zitten en dat op het terrein veel interesse is voor kleine, wendbare pps-projecten, die zij wil faciliteren in het masterplan.

2.4. GO!: niet-geactiveerde gronden en leegstaande gebouwen en infrastructuurkredieten

Aan het GO! werd gevraagd om niet-geactiveerde gronden en leegstaande gebouwen die geen enkele onderwijsbestemming meer hebben, sneller te verkopen, in plaats van ze onnodig voor lange tijd onbestemd te laten. Het is dus absoluut geen uitverkoop van het publiek patrimonium. Het GO! is pas nu aan een inventarisatieoefening bezig, die vlot loopt. De minister heeft reeds een eerste, weliswaar onvolledige, overzichtslijst ontvangen. Die inventarisatieoefening past in de integraalplannen, een soort van totaalbeleidsplannen per scholengroep op het vlak van infrastructuur, pedagogische aanpak, logistiek, beleid, demografie enzovoort. De minister vindt het goed dat dit gebeurt, maar qua timing is men toch wat laat. Ze acht het niet meer dan normaal dat er een overzicht is, aangezien het publieke middelen zijn. De snellere verkoop van wat niet gebruikt wordt, is eveneens evident.

De infrastructuurkredieten voor het GO! zijn bestemd voor het in stand houden van zijn schoolpatrimonium, zowel bestaande gebouwen in het bezit van het GO! als gebouwen uit overnames (van de onderwijsbestemming). Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine infrastructuurwerken. Zo kan het GO! infrastructurele behoeften invoeren voor: het wegwerken van de historische achterstand inzake infrastructuur (wat eenmalige subsidies zijn); nieuwbouw om tekorten aanzien van de fysische norm op te vangen; de renovatie van bestaande infrastructuur; de vervanging van voorlopige paviljoenen; het wegwerken van capaciteitstekorten.

Bij de goedkeuring van de begrotingscontrole 2015 heeft de Raad van het GO! beslist om middelen te verschuiven van de begrotingspost Grote Infrastructuurwerken naar de begrotingspost Kleine Infrastructuurwerken. Die wijziging is bedoeld voor kleine infrastructuurwerken in overgenomen scholen. Bepaalde dotaties houden immers geen rekening met de extra overgenomen schoolgebouwen en leerlingen. Het budget van de kleine infrastructuurwerken is gestegen van 11,7 miljoen euro in 2010 tot 12,4 miljoen euro in 2015. De minister wijst er verder nog op dat er voor 2015 nog geen capaciteitsmiddelen toegekend zijn omdat de procedure nog loopt. Tot 1 juni kunnen er projecten worden ingediend. Uiteraard krijgt ook het GO! daarna een deel van de 35 miljoen euro. De minister laat een lijst van de grote en de kleine infrastructuurwerken, de vastleggingsmachtigingen en de betaalkredieten bij het verslag voegen. Met betrekking tot het cijfer voor 2015 is het belangrijk aan te stippen dat de genoemde bedragen nog geen rekening houden met het aandeel van het GO! in de extra middelen vanuit de provisie van 50 miljoen euro (zie bijlage 3).

Op vraag van *Jo De Ro* bevestigt *Hilde Crevits* dat scholen die gebouwen of gronden verkopen die niet meer voor onderwijs kunnen worden ingezet, twee jaar lang niet mogen investeren. Er is een vraag vanuit het GO! om die periode terug te brengen tot een jaar, maar dat moet de minister nog bekijken.

Volgens *Koen Daniëls* mag er volgens de ESR-regels enkel niet geput worden uit de reserves, anders wordt de schuld geconsolideerd. De verkoopsom gebruiken voor nieuwe gebouwen en elders besparen, levert geen probleem op volgens de ESR-regels.

Jo De Ro meent dat de op dit punt bestaande verwarring te wijten is aan het feit dat de uitleg onder de ESR-begroting van het GO!. De regeling zelf staat niet in het parlementaire document vermeld. Het is dus een goede zaak dat dit hier geëxpliciteerd wordt in het verslag.

2.5. Projecten

Minister *Crevits* gaat vervolgens in op de vragen over de projecten waarop wordt bespaard. Ze verzekert dat er wel degelijk intensief overleg is geweest, onder meer met de RTC's, met de medewerkers van de expertisenetwerken lerarenopleiding, met zowel de medewerkers als de instellingen van het hoger onderwijs over SIHO, naast bilaterale contacten met organisaties die geconfronteerd werden met besparingen, zoals de Vlaamse Stichting Schoolsport, de Koning Boudewijnstichting en aanbieders van de lerarenopleidingen.

Bij elk project wordt kritisch gekeken naar een mogelijke versnippering van mensen en middelen en een betere inzet vanuit een perspectief van samenwerking. Dat gebeurde bijvoorbeeld binnen het programma Internationalisering en bij de werking van de RTC's. Daarnaast wil de minister ruimte scheppen voor nieuwe beleidskaders. Zo werd bij Wetenschappelijk Onderzoek gevraagd om een nieuw concept uit te werken, waarbij de huidige versnippering over meerdere begrotingsposten kritisch wordt bekeken. Ook de time-outprojecten wil ze heroriënteren naar een nieuw en meer flexibel beleidskader.

Bij een aantal projecten dat een sterke werking heeft uitgebouwd, bijvoorbeeld in het domein Gelijke Kansen, staat continuering voorop. De minister noemt Bednet, Çavaria en Die-'s-lekti-kus. Daarnaast wordt ook gewerkt aan de ondersteuning van leerkrachten om met differentiatie om te gaan.

Hoewel dit niet bij de voorliggende begrotingsaanpassing hoort, licht de minister toch nog eens de initiële besparingen toe omdat sommige commissieleden deze vraag stelden. Bij Onderzoek en Innovatie werd 1,9 miljoen euro bespaard door eenmalig geen nieuwe OBPWO-oproep te lanceren en door voor 447.000 euro minder studieopdrachten uit te schrijven.

Bij Internationalisering kan 1,3 miljoen euro bespaard worden, onder meer omdat deze keer minder geld nodig is voor de deelname aan de Bolognaconferenties, naast een besparing bij EPOS van 263.000 euro. Wel gecontinueerd wordt de sensibilisering door Ryckvelde en Alden Biesen, evenals de Buurklassen (in casu uitwisselingsprogramma's met de buurlanden voor basis- en secundair onderwijs), de internationale olympiades wiskunde, fysica, chemie en Latijn, de samenwerking tussen de gemeenschappen in Erasmus Belgica, en de intracommunautaire stages in de lerarenopleiding. De op dit moment volgens haar te beperkte twinningsprojecten met Marokko wil ze volgend schooljaar structureel heroriënteren naar de VVOB, maar dit moet nog grondig doorgesproken worden.

Wat Onderwijs-Arbeidsmarkt betreft, wordt 1,2 miljoen euro bespaard bij de RTC's. Er blijft een budget voor het STEM-actieplan (345.000 euro), het plan Ondernemend Onderwijs en het actieplan Geletterdheid. Ook de databank verpleegkunde (20.000 euro) en Eucora (30.000 euro) worden gecontinueerd. Dit laatste verzorgt initiatie- en vervolmakingsopleidingen in oude, ambachtelijke technieken met het oog op de restauratiesector. Ook de 90.000 euro voor het Beroepenhuis blijft behouden.

Inzake gelijke kansenbeleid behoudt SIHO 153.000 euro in ruil voor een grondige reorganisatie, weg van de versnippering. Het budget voor Bednet wordt verhoogd met 780.000 euro tot iets meer dan 1 miljoen euro. De subsidiëring van Die-'s-lekti-kus (224.000 euro), Çavaria (65.000 euro) en SOS Schulden op School (67.000 euro) wordt voortgezet. Voor de eerder genoemde ondersteuning van leraren in de aanpak van differentiatie trekt de minister 80.000 euro uit.

De besparing bij Andere Beleidsthema's wordt gerealiseerd in de projectenbundel (1 miljoen euro), de stopzetting van PIEO (886.000 euro), de expertisenet-

werken lerarenopleiding (1,25 miljoen euro) en de Stichting Vlaamse Schoolsport (250.000 euro). Daarop somt de minister de specifieke onderwijsprojecten op waarvoor er middelen in de begroting zijn ingeschreven. Het betreft ION (32.500 euro), School in zicht (63.000 euro), de tolkentelefoon (36.600 euro), de rijdende kleuterklas (22.000 euro), time-inprojecten van PROFO vzw (50.000 euro), tutoringprojecten (115.000 euro), de Vlaamse Liga tegen Kanker, herinneringseducatie Dossin (60.000 euro) en De Groote Oorlog (40.000 euro). Gecontinueerd worden de projectfinanciering voor het CLB-registratiesysteem LARS (50.000 euro) en de subsidies voor het project burgerschapsvorming van de Koning Boudewijnstichting (103.000 euro), time-outprojecten (921.000 euro), de Stichting Vlaamse Schoolsport (4.833.000 euro) en de ouderkoepelverenigingen (1.201.000 euro). Het algemeen overzicht van de projectbesparingen wordt door de minister meegegeven voor het verslag (bijlage 4).

Elisabeth Meuleman wil eigenlijk weten hoeveel op elk project wordt bespaard.

Hilde Crevits verwijst naar de besparingen die ze genoemd heeft bij de toelichting van de initiële begroting. Van de projecten waarover ze toen nog geen beslissing had genomen, heeft ze vandaag degene genoemd die zeker behouden blijven, evenals hun budget.

Elisabeth Meuleman blijft erbij dat de minister in haar antwoord op haar schriftelijke vraag hierover, beloofd heeft om bij de begrotingscontrole post per post de beslissingen mee te delen. Een en ander blijft vooralsnog moeilijk zichtbaar.

Minister *Hilde Crevits* merkt op dat de voorbije jaren nooit details per project werden gevraagd.

Daarop gaat ze nog wat nader in op de RTC's. Er werd beslist om in de werking over te stappen van begrotingsjaren naar schooljaren. De RTC's blijven behouden als platform waarbinnen scholen en bedrijven een concrete samenwerking opzetten, maar hun opdrachten en doelgroepen worden beperkt. Ondersteuning bieden aan technische scholen blijft prioritair. De coördinatie op het Vlaamse niveau wordt hertekend. Met RTC-Netwerk vzw zal geen nieuwe beheersovereenkomst worden gesloten. De platformfunctie zal op een andere wijze worden gewaarborgd. In het overleg met de RTC-coördinatoren werd afgesproken om voor de start van het schooljaar een nieuwe beheersovereenkomst af te sluiten, in uitvoering van de wijzigingen die opgenomen zijn in het – hier recent goedgekeurde – decreet betreffende het onderwijs XXV.

Jo De Ro noemt het voorstel om de twinningprojecten naar VVOB te laten gaan, interessant omdat deze organisatie sinds een paar jaar onderwijs als hoofddoel heeft. Hij suggereert ook een vernieuwing van de overeenkomst met Marokko waaruit de projecten voortkomen, in het licht van de steeds groter wordende groep Vlamingen die een geschiedenis hebben in dat land.

Hilde Crevits geeft aan daarmee bezig te zijn, maar wil vooral weg van de casuïstiek.

Jo De Ro vraagt hoe de minister de PIEO-expertise wil waarborgen.

Minister *Hilde Crevits* legt uit dat het hierbij niet om de personen maar om de tussentijdse resultaten gaat, waarover inmiddels al een studiedag plaatsvond. Deze resultaten blijken bruikbaar voor het beleid. Het project is dus zeker niet voor niets geweest.

2.6. Onderwijskundig onderzoek

De minister geeft aan dat in het kader van het OBPWO op dit moment negen onderzoeken lopen. Het onderzoek 'Buitenschoolse hulpverlening en zorg op school: Samenhang, afstemming en verklarende factoren' met als promotoren Karine Verschueren (KU Leuven) en Elke Struyf (UAntwerpen) wordt eind mei opgeleverd. 'Inclusief hoger onderwijs' met als promotoren Katja Petry en Dieter Baeyens (KU Leuven en Thomas More Antwerpen) is opgeleverd in februari 2015 maar werd nog niet definitief goedgekeurd door de stuurgroep. 'Meertaligheid als realiteit op school' met als promotoren Piet Van Avermaet (UGent) en Piet Van De Craen (VUB) wordt in juni opgeleverd. 'Toeleiding naar het zorgaanbod. Een onderzoek naar bestaande praktijken en verklarende factoren op kind, gezins- en schoolniveau in het gewoon en buitengewoon onderwijs in Vlaanderen' van promotor-coördinator Elke Struyf (UAntwerpen) wordt opgeleverd in juni 2016. 'Hoe zijn competenties grootschalig te toetsen? Ontwikkeling van een evaluatiematrix voor toetsprogramma's en een inventarisatie van good practices' met als promotor-coördinator Sven De Maeyer (UAntwerpen) wordt opgeleverd in mei 2016. In datzelfde jaar volgen 'Scenario's voor leer(winst)monitoring in Vlaanderen' met als promotor-coördinator Jan Vanhoof (UAntwerpen) in maart, 'Ontwikkeling van een studiekostenmonitor' van promotor-coördinator Ides Nicaise (KU Leuven) in februari, 'Uitdagingen voor personeelsbeleid: Selectie en opdrachttoewijzing in Vlaamse basis- en secundaire scholen' van promotor-coördinator Geert Devos (UGent) in januari, en 'Cartografie en analyse van het onthaalonderwijs voor minderjarige anderstalige nieuwkomers' van promotoren Piet Van Avermaet (UGent), Kris Van den Branden (KU Leuven) en Sven De Maeyer (UAntwerpen) in augustus.

Jo De Ro laat opmerken dat de vraag die hij hierover stelde, eigenlijk betrekking heeft op de lijst van afgesloten onderzoeken die nog niet zijn vrijgegeven.

Minister *Hilde Crevits* meent dat de kwestie niet zozeer is dat veel onderzoek nog niet zou zijn vrijgegeven, maar wel dat het beleid er vaak nog niet veel mee gedaan heeft.

2.7. Anderstalige nieuwkomers

De vraag van mevrouw Krekels betreffende de financiering van anderstalige nieuwkomers heeft eigenlijk geen direct verband met het begrotingsartikel Gelijke Kansen. Op dat artikel gebeurt weliswaar een herschikking van 197.000 euro VEK naar andere begrotingsartikelen, maar deze betreft louter betaalkredieten en heeft geen beleidsmatig effect.

Daarop licht de minister de werkmiddelen voor anderstalige nieuwkomers nader toe. Ze wijst er op dat kinderen van wie de thuistaal niet het Nederlands is, niet noodzakelijk aan de definitie van anderstalige nieuwkomers voldoen. Anderstalige nieuwkomers zijn leerlingen in het basisonderwijs of het voltijds gewoon secundair onderwijs die op de datum van hun inschrijving of op 1 september volgend op de inschrijving gelijktijdig aan al de volgende voorwaarden voldoen: (in het basisonderwijs) vijf jaar of ouder zijn of ten laatste op 31 december van het lopende schooljaar vijf jaar worden; (in het voltijds gewoon secundair onderwijs) op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar enerzijds minstens twaalf jaar en anderzijds geen achttien jaar geworden zijn; niet het Nederlands als thuistaal of als moedertaal hebben; onvoldoende de onderwijstaal beheersen om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen; maximaal negen maanden ingeschreven zijn in een school met het Nederlands als onderwijstaal (de vakantiemaanden juli en augustus niet meegerekend); een nieuwkomer zijn, dat wil zeggen maximaal één jaar ononderbroken in België verblijven. Ook een anderstalige nieuwkomer die officieel verblijft in een open asielcentrum en die beantwoordt aan de leeftijdsvoorwaarden, kan worden toegelaten.

Het klopt dat het aantal leerlingen van wie de thuistaal niet het Nederlands is, blijft stijgen. Een daling in de bijkomende omkadering en financiering voor anderstalige nieuwkomers is echter te verklaren door het dalende aantal aanvragen van aanvullende lestijden of extra uren-leraar in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. In de schooljaren 2012-2013 en 2013-2014 was er een daling van het aantal aanvragen voor financiering (omkadering en toelagen) van andersstalige nieuwkomers. In het huidige schooljaar 2014-2015 zien we wel een lichte stijging, die nog kan toenemen tot het einde van het schooljaar. Deze parameter wordt in elke begrotingsronde bijgesteld volgens de reële evolutie. Er wordt dus niet gesnoeid.

Jo De Ro wijst erop dat de door de minister vermelde cijfers gelijklopen met die van de federale staatssecretaris bevoegd voor Asiel en Migratie.

2.8. Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs

Minister *Hilde Crevits* bespreekt vervolgens het SIHO. Ondanks de vele keuzes die moesten worden gemaakt binnen de projecten werd ervoor gekozen het steunpunt te laten bestaan. Men kreeg wel signalen dat de huidige werking niet efficiënt is. Eind vorige legislatuur lag een convenant voor waarin alle associaties betrokken waren (tot dan was Leuven geen lid), maar die betrokkenheid vertaalde zich in een sterke versnippering van de beschikbare middelen. Dat convenant is dan ook nooit ondertekend, ook niet door de voorgaande minister bevoegd voor Onderwijs.

Het beschikbare budget wordt inderdaad gereduceerd van 252.000 euro tot 153.000 euro. Die reductie zat echter al in het artikel FB0-1FHE2AJ-WT van de initiële begroting, die is goedgekeurd door het parlement en betreft dus geen begrotingsaanpassing. De concrete besparing op deze allocatie is wel pas de afgelopen maanden definitief vastgelegd. Binnen het gereduceerde budget is een versnippering van de middelen helemaal onwerkbaar. Daarom wordt, na overleg met het SIHO, aangedrongen op een efficiëntere werking, die na twee jaar wordt geëvalueerd. Er wordt gekozen voor een slanke structuur met effectieve meerwaarde voor alle instellingen in de plaats van een versnipperde subsidiëring.

Concreet is er intussen een nieuw ontwerp van convenant tussen de overheid en de associaties en een samenwerkingsovereenkomst tussen de associaties met betere afspraken over de besteding van de middelen die, volgens de informatie waarover de minister beschikt, ook goedgekeurd is door alle instellingen en associaties. Het convenant dat zal worden afgesloten voor twee jaar (2015-2016), gaat nu naar de Inspectie van Financiën en wordt hopelijk ondertekend na goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Tine Soens erkent dat in het genoemde artikel een budget voor SIHO wordt uitgetrokken, echter zonder de grootte ervan te vermelden. Een generieke besparing is inderdaad goedgekeurd maar niet de bijkomende 77.000 euro. Zij kan die ook niet terugvinden in wat voorligt.

Bart Dewandeleer, adjunct-kabinetschef, legt uit dat het een basisallocatie betreft, die zelf weer onder een begrotingsartikel valt, en dat op zijn beurt onder een programma. De goedkeuring van het parlement speelt zich op dat laatste niveau af.

Tine Soens herinnert zich dat de minister in de begrotingsbespreking op een vraag over SIHO antwoordde dat daarop een generieke besparing zou worden toegepast. Toch zou de minister aan het steunpunt gecommuniceerd hebben dat ook de voorliggende besparing al beslist beleid was.

Minister *Hilde Crevits* zou moeten laten nakijken wat daarover destijds precies is gezegd, maar bevestigt haar voornemen om SIHO te herwerken en acht het belangrijk dat er daarover een akkoord is, waarvoor zij nogmaals het bedrag van 153.000 euro bevestigt. Dit zat nog niet in de initiële begroting.

Jan Durnez betreurt in dit verband, en ook meer in het algemeen, dat de basisallocaties niet langer zichtbaar zijn in de begroting.

Tine Soens treedt hem bij. Als zij dat niet langs een andere weg had vernomen, had zij niet eens geweten dat er op het SIHO zou worden bespaard.

Minister *Crevits* heeft ondertussen laten opzoeken dat ze bij de initiële begrotingsbespreking verklaarde dat SIHO zou blijven bestaan, maar met een budget dat zou afhangen van de maatregelen inzake de brede school. Die waren toen nog niet alle in detail uitgewerkt, omdat er nog overleg over moest worden gevoerd. Op andere punten, zoals het PIEO, werd wel direct ingegrepen.

Jo De Ro laat opmerken dat het sowieso beter is dat ministers zo gedetailleerd mogelijke informatie verschaffen bij de begroting, anders moeten ze later toch vragen daarover beantwoorden.

Minister *Hilde Crevits* verklaart het grootst mogelijke respect voor de taak van het parlement te hebben, maar onderstreept dat de lat voor alle ministers gelijk moet liggen. Vroeger waren er nooit dergelijke vragen.

Volgens *Elisabeth Meuleman* worden deze keer zoveel concrete vragen over projecten gesteld, omdat het de eerste keer is dat er zo stevig bespaard wordt. Dat was de vorige jaren niet het geval. Hier gaat het om meer dan generieke besparingen.

Minister *Crevits* vindt de vraag waaraan het budget dan wél wordt besteed even relevant en belangrijk als de vraag waarop er bespaard wordt. Men moet zich immers altijd, ook buiten de context van besparingen, afvragen of de middelen goed besteed worden.

2.9. VIAA en Cultuureducatie

De doelstellingen van de samenwerking met het VIAA focussen op de ontsluiting van digitale archiefmaterialen ten behoeve van allerhande onderwijsactoren. Het VIAA is een leermiddelenproject dat niet enkel relevant is in het kader van cultuureducatie maar dat voor alle educaties, vakken en leergebieden materialen ontsluit. In die zin is de dienstverlening vergelijkbaar met die van KlasCement. Het gedeelte over cultuur en kunsten is momenteel nog volop in ontwikkeling. Tijdens de eerste proeven werd materiaal ontsloten voor natuurwetenschappen, wereldoriëntatie, techniek en maatschappelijke vorming. Het VIAA richt zich voornamelijk op het leerplichtonderwijs. De ontsluiting ten behoeve van de volwasseneneducatie wordt momenteel onderzocht. Het onderbrengen van de VIAA-dienstverlening onder Cultuureducatie zou een verenging betekenen en is in deze fase van ontwikkeling derhalve niet aan de orde.

Het VIAA wordt momenteel vanuit het departement voor Onderwijs op twee manieren ondersteund. Een bedrag van 121.000 euro is ingeschreven voor de educatieve werking. Daarnaast werd in 2014 via een beheersovereenkomst 100.000 euro uitbetaald voor de uitbouw van mediawijsheid en beeldgeletterdheid en de integratie van het platform ingebeeld.be.

2.10. Klasse

Wat Klasse betreft, is er geen begrotingsaanpassing nodig geweest voor schade-loosstelling in het kader van het stopzetten van de opdracht. De huidige overheids-opdracht voor het drukken en de verzending van de magazines van Klasse loopt tot 1 juli 2015. In deze opdracht is geen minimum aantal publicaties vastgelegd, enkel een maximaal aantal. Door het drukken en verzenden van het paasnummer in maart 2015 en na overleg met leverancier Roularta, blijkt Klasse te voldoen aan de contractuele verplichtingen en hoeft er geen boete betaald te worden. De minister laat in dit verband nog opmerken dat Klasse zich ondertussen zeer goed aan het heroriënteren is.

2.11. Flankerend onderwijsbeleid

De minister herhaalt dat alle extra middelen georiënteerd worden naar het M-decreet en straks ook naar leerrecht. Daarom heeft ze na lang wikken en wegen beslist om de gemeenten geen bijkomende middelen toe te kennen voor het flankerend onderwijsbeleid. Wel blijft ze recurrent 1.303.000 euro beleidskrediet investeren, die vanaf volgend jaar in de algemene pot opgenomen worden, zij het op een aparte allocatie, samen met de sport-, cultuur- en andere middelen. Op dit moment komen ze slechts 35 gemeenten ten goede. Daarbij geldt dat deze Vlaamse Regering het Gemeentefonds nog altijd laat groeien met 3,5 percent op jaarbasis, wat 77,9 miljoen euro meer betekent in 2015 dan in 2014, en ook daarin maakt de weging van de leerlingen een substantieel verschil.

In het licht van de inzet van 2,8 miljoen euro voor de pre-waARBorgregeling bij het M-decreet, de uitdagingen van de radicalisering en het leerrecht, bleven geen argumenten over om daar nog een extra budget aan toe te voegen. Zij herinnert eraan dat haar voorganger middelen uit Leren en Werken haalde voor het lokaal flankerend beleid, wat problematisch is omdat ook daar moet aan gewerkt worden. Zij herinnert eraan dat Onderwijs in de begrotingscontrole geen middelen moet afstaan maar er ook geen bij krijgt.

Jan Durnez noemt zowel de toekenning van de middelen aan slechts 35 gemeenten als de verdeling daartussen, een soort verworven zaak die nooit grondig genoeg werd uitgediscussieerd en eerder toevallig is. Hij bevestigt dat leerlingen veel wegen in de verdeling van het Gemeentefonds: een leerling in het secundair onderwijs is 100 euro waard. Hij vindt het dan ook goed dat het beleid ervoor kiest om algemene middelen te genereren voor de ontwikkeling van time-inprojecten, maar men moet daarnaast ook de gemeenten oproepen (een deel van) de genoemde 100 euro daarvoor te gebruiken. Het is belangrijk dat de koppeling met het Gemeentefonds duidelijk gemaakt wordt.

Koen Daniëls vraagt of hij daarmee bedoelt dat de middelen in het Gemeentefonds moeten worden gekleurd.

Jan Durnez antwoordt ontkennend. Hij zegt alleen dat de middelen die van het Gemeentefonds komen, voor een belangrijk deel toegewezen worden aan de gemeenten waar leerlingen onderwijs volgen (en niet waar ze wonen). In Antwerpen en Gent zijn dat er 110.000. Het lijkt hem evident dat die gemeenten daar gebruik van maken om proefprojecten een kans te geven, zoals ook gemeenten die deze middelen niet krijgen, daarvoor kiezen.

Elisabeth Meuleman is erg teleurgesteld door het antwoord van de minister. De steden en gemeenten waren al niet tevreden over de manier waarop de besparing in november is doorgevoerd, omdat zij zich reeds geëngageerd hadden, rekenend op die middelen. Gent en Antwerpen liepen respectievelijk 60.000 en 110.000 euro mis voor projecten rond spijbelen, huiswerkbegeleiding en kansarmoede. Zij gelooft

in de aanpak waarin men steden en gemeenten verantwoordelijkheid en middelen geeft op die terreinen. Hier, net als in andere landen, zijn zij het die het best weten waar de problemen zitten.

Helaas beslist de minister om de besparing van 30 percent voort te zetten. Zij noemde daarbij de strijd tegen de radicalisering, maar in de resolutie daarover wordt precies verwezen naar het flankerend onderwijsbeleid, omdat het die projecten zijn die jongeren uit moeilijke groepen meekrijgen in het onderwijs. De minister pleegt volgens het lid contractbreuk en slaagt er niet in de door haarzelf beloofde middelen te vinden. In plaats van minder zou ze juist meer in het lokale flankerende beleid moeten investeren.

Jan Durnez repliceert dat de 273 gemeenten die tot nu toe niets kregen, maar waarvan ook inspanningen verwacht worden, haar teleurstelling delen. Daar komt bij dat de grote steden over een toezegging van vijf jaar beschikken. De inspanning van 60.000 euro voor een stad als Gent moet men zien tegenover de 11 miljoen euro die zij voor haar leerlingen krijgt uit het Gemeentefonds. Dat zal volgens het lid dus wel lukken.

Minister *Hilde Crevits* rekent voor dat 3,5 percent voor Antwerpen dit jaar bijna 20 miljoen euro extra betekent, wat haar beslissing zeker billijk maakt. Verder wil ze ook garanderen dat Vlaanderen voldoende zal kunnen investeren in leerrecht-projecten in zoveel mogelijk gemeenten. Het gaat daarbij om een restant van 300.000 euro, want een bedrag van 1,3 miljoen euro gaat al naar de 35 steden en gemeenten. Ze sluit daarbij overigens niet uit dat Vlaanderen investeert in de ondersteuning van projecten als de Mechelse onderwijsassistent. Haar doel is juist vanuit het leerrecht een flankerend beleid te voeren samen met de steden en gemeenten in de plaats van het voor altijd aan de 35 steden en gemeenten toe te kennen. Misschien bieden samenwerkingen, waarin de beleidsniveaus elk evenveel inbrengen, een mogelijkheid.

Elisabeth Meuleman vindt dat die redenering niet opgaat. Het flankerende beleid koos precies voor 35 steden en gemeenten omdat daar meer problemen zijn.

Minister *Hilde Crevits* repliceert dat er 89 aanvragen waren en dat de beperking tot 35 steden louter budgettair gemotiveerd was.

Elisabeth Meuleman blijft erbij dat de problemen net daar groter zijn. Het is niet omdat men de ene niets geeft, dat men dan van de andere moet afnemen. De strijd opvoeren tussen de stad en het platteland gaat uit van een valse tegenstelling.

Minister *Hilde Crevits* vult aan dat naast Antwerpen ook Gent 10 miljoen euro extra krijgt. Ze respecteert dus wel degelijk de problemen waar de steden voor staan. Er zitten trouwens niet alleen steden in de 35 die naast de middelen uit het Gemeentefonds samen 1,3 miljoen euro extra krijgen, waarbij ze Vorselaar en Wervik vernoemt.

Ook *Jo De Ro* vindt dit niet bepaald een fijne operatie. De middelen worden immers wel degelijk ingezet voor maatschappelijke doelen die de moeite lonen. Misschien was de selectie van de 35 uit 89 enigszins arbitrair, maar over de gemeenten die niets indienden, moet men ook niet flauw doen. Dat men de schaarse middelen niet wil vernevelen, is bovendien logisch. Maar dat geldt dan ook voor de verdeling van de middelen voor deradicalisering en leerrecht, waarvan hij vermoedt, in het licht van het voluntarisme van de minister, dat zij budgettair welwillend zullen worden bekeken. Hij hoopt dat men op dat moment weer niet gaat klagen over wie niet op de lijst staat. Als men alle middelen overal gelijk verdeelt, zijn een parlement en een regering overbodig. Hij blijft echter betreuren dat de huidige operatie

nodig is, want de Vlaamse ondersteuning van het lokaal flankerend beleid was een primeur. Nooit eerder konden de gemeenten alle netten samenbrengen op het vlak van spijbelen, drugsbeleid of vroegtijdig schoolverlaten.

De groep van 35 is wel heterogeen. De centrumsteden voelen de besparing minder dan kleinere gemeenten die met dezelfde problemen geconfronteerd worden. Bij die laatste komt de besparing harder aan. Hij hoopt dan ook op de middelen voor deradicalisering en leerrecht om het terrein te ondersteunen. De genoemde verworvenheid van het flankerende beleid op het vlak van samenwerking tussen de netten, mag daarbij zeker niet verloren gaan. Het gaat om problemen die moeten worden aangepakt voor de groep van jongeren als geheel, los van de inrichtende macht van hun school.

Kathleen Helsen merkt op dat de effectiviteit van de extra middelen voor het flankerend onderwijsbeleid nog nooit werd onderzocht. Voor het GOK-beleid gebeurde dat wel. Dat onderzoek leerde dat er een weg was afgelegd, maar dat er serieuze uitdagingen overbleven. Het ware interessant om dergelijk onderzoek ook hiervoor te doen. Ze bestrijdt ook de veronderstelling dat gemeenten pas initiatieven namen op het moment dat deze middelen werden aangeboden. Dat gebeurde twintig jaar geleden ook al, en bovendien effectief.

Jo De Ro treedt bij dat het niet alleen om deze middelen gaat. De 35 gemeenten zetten ook nog andere middelen in, maar de verhouding wordt mee bepaald door hun aandeel in het Gemeentefonds op basis van het leerlingenaantal. Voor de ene is het bedrag marginaler dan voor de andere. Hij herbevestigt zijn hoop dat de Vlaamse Regering, samen met de lokale besturen het verschil kan maken, door voluit in te zetten op deradicalisering en leerrecht.

Jan Durnez deelt zijn bekommernissen. Hij erkent dat men de middelen moet inzetten waar de problemen geconcentreerd zijn, maar dat gaat beduidend verder dan de 35 gemeenten. Hij kent trouwens gemeenten die daar niet bij horen, en toch mooie initiatieven nemen. Ook hij steunt de goede intenties van de minister.

Minister *Hilde Crevits* herhaalt dat de beslissing niet gemakkelijk was. Zij heeft een faire oplossing gezocht die ook mogelijk maakt dat in de toekomst voldoende middelen ingezet zullen kunnen blijven worden, zoals voor leerrecht. Het klopt dat ook daar voortrekkers zullen nodig zijn en er zijn steden die dat nu al doen. Zij moeten daarin leren van elkaar. Er hoeven geen honderden methoden uitgeprobeerd te worden. Als de Vlaamse Regering de conceptnota Leerrecht over enkele weken goedkeurt, komt er ongetwijfeld een interessant debat aan.

Elisabeth Meuleman blijft erbij dat 30 percent bespaard wordt op reeds in het najaar aangegane verbintenissen. Die middelen worden nu tussentijds ook niet geheroriënteerd naar het actieplan Leerrecht, want dat is er nog niet.

Minister *Crevits* wijst op een tegenstelling. Men protesteert dat zij middelen reserveert om een Vlaams beleid op het vlak van leerrecht te voeren, terwijl men in andere commissies protesteert omdat de Vlaamse middelen aan steden en gemeenten toevertrouwd worden. Zij erkent ruiterlijk dat er bespaard wordt, maar zij is daarbij zeker niet over een nacht ijs gegaan.

Koen Daniëls attendeert de commissieleden nog op de verhouding tussen de administratieve dossierkosten en de realisaties op het terrein. Maar natuurlijk is het spijtig als projecten sneuvelen en klopt het dat lokale taskforces ermee werden ondersteund.

Op vraag van *Jo De Ro* bevestigt minister *Hilde Crevits* dat de bedragen waarover beslist is in de begroting, ondertussen doorgestort zijn. De brieven gaan nu naar de gemeenten, maar de Commissie voor Onderwijs kreeg de primeur.

2.12. Leerplichtonderwijs

De minister vervolgt haar antwoord met het onderdeel over het leerplichtonderwijs. Het administratief, meester-, vak- en dienstpersoneel van het GO! is een uitdovend kader. De lonen die vrijkomen door de pensionering van dit personeel worden toegevoegd aan de werkingsmiddelen en verdeeld over de netten conform de vastgelegde parameters van het werkingsmodel. Elk jaar wordt bij de opmaak van de initiële begroting een inschatting gemaakt van de loonkosten die zo vrijkomen. Bij de budgetcontrole kent men de reële afvloeï. De mate waarin de loonkosten onder- of overschat werden, leidt dan tot een bijsturing. Deze werkwijze wordt al meerdere jaren toegepast.

2.13. Pedagogische begeleidingsdiensten

Het protocol tussen het OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten (naar aanleiding van de stopzetting van de subsidiëring van VBB en de overdracht van de taken naar OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten van de netten – cf. OD XXV) is gefinaliseerd, maar nog niet formeel ondertekend. Het is gericht op inhouden die eigen zijn aan de Brusselse situatie.

Wat het samenwerkingsprotocol met betrekking tot de taken van het voormalige SNPB betreft, geeft de minister mee dat ook dit in de finale fase zit.

Op vraag van *Jo De Ro* vult minister *Hilde Crevits* aan dat voor vrijwel alle taken van de oude SNPB overeenstemming is gevonden tussen de pedagogische begeleidingsdiensten van de netten. Zij noemt de aspecten taalondersteuning, volwassenenonderwijs en competentieontwikkeling.

2.14. Onderwijs-Arbeidsmarkt

Wat Onderwijs-Arbeidsmarkt betreft (brugtrajecten, voortrajecten, leerrecht enzovoort), wordt het decreet Leren en Werken in 2015 en 2016 nog gewoon uitgevoerd. Het budget is, op de desindexering na, hetzelfde gebleven. Er zijn nog steeds vier fasen: persoonlijke ontwikkelingstrajecten, voortrajecten, brugtrajecten en NEC (normaal economisch circuit – arbeidsdeelname dus). De brugtrajecten en het NEC worden gefinancierd met ESF-middelen. De conceptnota over duaal leren is al voorgelegd aan de regering. De conceptnota over leerrecht komt er zeer binnenkort aan.

2.15. Hoger onderwijs

In het hoger onderwijs blijft de besparing op de middelen voor studentenvoorzieningen (Stuvo) bestaan. Het gaat om gekleurde middelen voor het sociaal beleid, dat geïntegreerd is in het beleid van de instellingen. Vroeger waren dit aparte vzw's, maar die zijn nu helemaal opgenomen in de hogescholen. Voor dit sociaal beleid hoeven ze zich ook niet te beperken tot de gekleurde middelen. Soms worden de voorzieningen ook mee gefinancierd vanuit de algemene werkingsmiddelen, de inschrijvingsgelden of de investeringsmiddelen.

Het sociaal beleid van hogescholen en universiteiten blijft voor de minister dus een heel belangrijk aspect in het hoger onderwijs – de middelen in kwestie bedragen 44,5 miljoen euro – en is geïntegreerd in het algemene beleid van de instellingen. De studenten bewaken dit mee, want ze blijven de helft uitmaken van de Stuvoraad van iedere instelling. Zaak is om ook daar de effectiviteit van de middelenin-

zet te bekijken. De minister noemt als voorbeeld de hoge bedragen die worden ingezet voor marketing.

De minister vermeldt dienaangaande nog dat de universiteiten en hogescholen volgens de balans van de instellingen in de begroting voor 2014 (post 13 Reserves en post 14 Overgedragen Resultaten) over een reserve van 2,5 miljard euro beschikken, waarvan 2 miljard euro bij de universiteiten.

2.16. Studietoelagen

De studietoelagen worden open-end gefinancierd. Het budget wordt bij de begrotingscontrole structureel verhoogd met 9 miljoen euro zodat een recurrent uitgaveniveau wordt bereikt van 164 miljoen euro. Dit blijft uiteraard een raming. Iedereen die in aanmerking komt voor een toelage, zal uitbetaald worden.

2.17. UZ Gent

In verband met het UZ Gent, is het niet de bedoeling in 2016 tweemaal 20 miljoen euro toe te kennen, maar wel om de toelage vanaf 2016 altijd bij het begin van het jaar te storten. Dit kan – zoals hoger reeds gezegd – opgevangen worden via de lopende rekening bij het CFO.

In het regeerakkoord is opgenomen dat het UZ Gent een ziekenhuisstatuut krijgt zoals de andere universitaire ziekenhuizen. Dit betekent dat het los komt te staan van het departement voor Onderwijs en dat het voor zijn investeringen in aanmerking komt voor de investeringssubsidies van het departement voor Welzijn. Er is overleg hierover met het UZ, de universiteit en minister Jo Vandeuren. Het is de bedoeling om voorstellen over dit complexe dossier te formuleren aan de Vlaamse Regering.

Tine Soens concludeert hieruit dat dit jaar 20,6 miljoen euro wordt bespaard. Minister *Hilde Crevits* blijft er echter bij dat het louter om een verschuiving gaat. Voor de minister vormt een latere uitbetaling geen besparing.

3. Antwoorden van de minister op de vragen over het programmadecreet en replieken van de leden

De minister komt daarna tot de antwoorden op de vragen van de commissieleden bij het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015. Ze laat daarbij vooreerst opmerken dat de kwestie van de vervroeging van de vaste benoeming, in tegenstelling tot wat het geval was bij het voorontwerp van programmadecreet, nu niet meer geregeld wordt in het ontwerp van programmadecreet, maar is opgenomen in het ontwerp van decreet diverse bepalingen onderwijs.

3.1. Kinderbijslag hoger onderwijs

De minister antwoordt op de vragen bij het eigenlijke ontwerp van programmadecreet. Over de kwestie van de kinderbijslag vond – zoals de Vlor had bepleit – reeds technisch overleg plaats tussen de instellingen voor hoger onderwijs en de Onderwijsadministratie (AgODi) enerzijds, en tussen de administratie en de RSZ anderzijds. Uit onderzoek door de juridische dienst van de Onderwijsadministratie moet blijken dat er geen afdoende juridische argumenten zijn om de wijze waarop de RSZ de regels toepast, te betwisten.

3.2. Vergoeding woon-werkverkeer personeel hogescholen

Het is volgens de minister in wezen geen slechte zaak dat de ongelijkheid die de universiteiten aanklaagden over de vergoeding voor vervoerskosten nu is weggewerkt. De hogescholen worden daarvoor trouwens gecompenseerd met extra middelen. Het klopt weliswaar dat ze veel beursstudenten hebben, maar dat geldt ook voor sommige universiteiten.

De minister preciseert dat de Raad van State de rechtsgrond uit het Mozaïek-decreet van 2001 schrapt, op basis waarvan de Vlaamse overheid de kosten terugbetaalde voor het woon-werkverkeer van de personeelsleden van de hogescholen. De Raad van State stelt dat die terugbetaling enkel kan als ze zowel voor de hogescholen als voor de universiteiten gebeurt. Aangezien er geen extra middelen beschikbaar zijn voor een uitbreiding van het systeem naar de universiteiten (die nu voor het woon-werkverkeer van hun personeelsleden betalen vanuit hun algemene werkmiddelen), kiest de Vlaamse Regering ervoor om niemand te compenseren. Die schrapping brengt voor de hogescholen extra kosten mee, geraamd op ongeveer 4,5 miljoen euro.

Het arrest in kwestie heeft echter pas uitwerking vanaf 2015 en geldt niet met terugwerkende kracht. Voor de terugbetalingen tot en met 2014 is er dus geen probleem. Doordat de terugbetaling steeds gebeurde op basis van een voorschot voor het lopende jaar en een saldo voor het vorige jaar, verliezen de hogescholen in 2015 een bedrag van 1,161 miljoen euro. Het debat ten gronde is hierdoor ook verschoven naar de begrotingsopmaak voor 2016. Om het genoemde bedrag zo billijk mogelijk te verdelen, werd voor het criterium beursstudenten gekozen. Maar de minister onderstreept dat het niet de bedoeling is om hiervan meteen ook de definitieve oplossing te maken.

De Raad van State vroeg in zijn advies enkel om beter te verantwoorden waarom hierin wel wordt voorzien voor de hogescholen en niet voor de universiteiten. Welnu, de hogescholen hebben bijna 30.000 beursstudenten, de universiteiten bijna 19.000. Als de overheid volledig compenseert, moet ze dat uiteraard voor iedereen doen. Als ze echter slechts zeer gedeeltelijk compenseert, wat inderdaad het geval is met de inzet van 1,161 miljoen euro, dan is het logisch om dat te doen bij de hogescholen, die objectief 11.000 studenten die een lager tarief betalen meer hebben.

Minister Crevits benadrukt dat er voor het personeel ook geen gevolgen zijn: de afspraken over hun vergoeding liggen vast in een cao. Deze cao-afspraken blijft gelden. Wel kunnen de hogescholen deze kosten niet langer terugvorderen van de overheid.

Ann Brussel erkent het verschil in het aantal beursstudenten tussen de universiteiten en de hogescholen, en noemt de compensatie dan ook billijk. Anderzijds blijft er wel een groot verschil tussen de hogescholen onderling wat de kosten van het woon-werkverkeer betreft, en die lopen niet gelijk met het aantal beursstudenten. Wat voorligt, is goed voor hogescholen in West-Vlaanderen en in Limburg, maar niet voor die in Brussel, Antwerpen en Gent, die veel pendelaars hebben bij hun personeel. Voor die laatste komt een en ander nog eens bovenop de andere besparingen. Ongelijkheden wegwerken is blijkbaar niet zo gemakkelijk. Ze dringt aan op een degelijke oplossing. Op zich is het overigens wel een uitdaging om ervoor te zorgen dat meer personeelsleden van de VUB in Brussel gaan wonen. Misschien kan de commissie zoeken naar een duurzame oplossing bij de aanstaande evaluatie van het Financieringsdecreet.

Dirk Broos, kabinetschef Onderwijs, benadrukt namens de minister dat de voorliggende oplossing enkel voor 2015 geldt en dat het debat ten gronde later gevoerd

zal worden. Er werd expliciet voor gekozen om het budget voor de hogescholen te vrijwaren. Voor de Brusselse instellingen wijst hij op de extra middelen in het kader van het Brusselfonds, waarvan de middelen in 2014 nog verhoogd zijn. De voorliggende oplossing kwam er omdat geen enkele andere parameter perfect overeenkwam met de verdeling voor het woon-werkverkeer.

Ann Brusseel kent de Brusselmiddelen, maar wijst tegelijk nogmaals op het rekruteringsdeficit van de Brusselse instellingen. Zij hebben overigens ook een studentenpopulatie die het moeilijker heeft, onder meer vanwege taalproblemen.

Minister *Hilde Crevits* zegt toe die opmerkingen mee te zullen nemen naar het vervolgdebat hierover in 2016.

3.3. Investeringskredieten universiteiten

De minister legt uit dat het werken met 'unieke studenten' en niet met 'opgenomen studiepunten' werd afgesproken na ruim overleg met de instellingen. Het onderzoek naar de best mogelijke indicator wordt overigens gewoon voortgezet, maar men wenst meer tijd te nemen om de discussie grondig te voeren. Daarom kwam men dus tot de afspraak om tijdelijk op deze manier te werken. Er werd een akkoord bereikt over 2015 en 2016, wat ruimte laat aan de evaluatie.

3.4. Consortia volwassenenonderwijs

Om de afbouw van de consortia te faciliteren, met name de uitbetaling van de lopende contracten en het ontslag van de personeelsleden, reserveerde de minister initieel een budget van maximaal 900.000 euro. Ze verwijst dienaangaande naar artikel 77 van het decreet Volwassenenonderwijs. Dit bedrag moet op een objectieve manier verdeeld worden over de consortia naargelang de noden die hun vereffening stellen en de tekorten die daarbij worden vastgesteld. Om die objectiviteit te garanderen, werd een auditopdracht gegeven aan een onafhankelijke bedrijfsrevisor, die de jaarrekeningen van de consortia analyseerde in functie van de aanwezige reserves, en de vereffeningskosten objectiverde die de consortia nog begroten voor 2015.

Zes consortia verklaarden dat er geen behoefte is om hun vereffeningskosten in het kader van de sluiting van de activiteiten ter subsidiëring in te brengen. Zeven consortia gaven aan wel een beroep te willen doen op de audit. Voor hen werd, op basis van de auditresultaten, in het ontwerp van programmadecreet voorzien dat de eindafrekening maximaal 469.000 euro kan bedragen. Het dossier voor de concrete verdeling van de middelen per consortium bevindt zich nu bij de Inspecteur van Financiën en zal dus binnenkort ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Volgende consortia vonden het niet nodig een beroep te doen op een audit: vzw Consortium Volwassenenonderwijs de Rank (Geel), Samen Stromen (Mechelen), L4 (Leuven), In (Vilvoorde), Limburg Zuid (Hasselt) en Webros (Sint-Andries). Wel bezocht werden de consortia volwassenenonderwijs in Antwerpen en Brussel, evenals Limburg Noord (Hasselt), IX (Sint-Niklaas), X (Zottegem), Wonderwijs (Gent) en Comenes (Izegem).

In de verdeling komt de overheid tussen voor het effectieve tekort na aanzuivering uit de reserves. Het doel is dat niemand onbetaald blijft na de vereffening. De consortia werden al in kennis gesteld van het auditrapport. Twee vroegen bijkomend overleg aan, waarvan de resultaten worden opgenomen in het dossier dat aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd.

III. Stemmingen

1. Indicatieve stemmingen over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015

Op datum van donderdag 28 mei 2015 stemde de Commissie voor Onderwijs indicatief over alle door het Uitgebreid Bureau aan de commissie toegewezen bepalingen – zijnde de bevoegdheid Onderwijs van minister Hilde Crevits – van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015.

1.1. Indicatieve stemming over de decreetsartikelen

Artikel 9 (FB0-1FGE2AK-WT tot FC0-1FGE2AK-WT, FD0-1FFE2AE-WT tot FE0-1FHE2AL-WT)

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt het subsidieartikel aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Artikel 15

Ter indicatieve stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Artikel 16

Ter indicatieve stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Artikel 35

Ter indicatieve stemming gelegd wordt dit artikel aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

1.2. Indicatieve stemming over de begrotingstabel

1.2.1. Begrotingstabel – Afdeling I

Entiteit FB0 – Departement Onderwijs en Vorming

Ter indicatieve stemming gelegd worden de programma's FA, FB, FE, FG en FH telkens aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Entiteit FC0 – Agentschap voor Onderwijsdiensten

Ter indicatieve stemming gelegd worden de programma's FA, FB, FD, FF, FG en FH telkens aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Entiteit FD0 – Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

Ter indicatieve stemming gelegd, worden de programma's FA, FB, FE, FF (behalve begrotingsartikel FD0-1FFC-2AE-WT) en FG telkens aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Entiteit FH0 – Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming

Ter indicatieve stemming gelegd worden de programma's FA en FG telkens aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

1.2.2. Begrotingstabel – Afdeling III

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt de begroting van de DAB Fonds Inschrijvingsgelden Centra voor Volwassenenonderwijs aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

1.3. Bijlagen bij de aanpassing van de uitgavenbegroting

Afsluitend neemt de commissie ook nog kennis van de in bijlage bij de aanpassing van de uitgavenbegroting 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 19-A/1-Bijlagen) opgenomen elementen die relevant zijn voor het beleidsdomein Onderwijs.

Het betreft hier, onder andere: de begroting van de EVA Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIO); de begroting van de Vlaamse Instelling van Openbaar Nut – categorie B Universitair Ziekenhuis Gent (UZ Gent); de begroting van de SAR Vlaamse Onderwijsraad (Vlor); de begroting van de Vlaamse Instelling van Openbaar Nut – categorie sui generis Gemeenschapsonderwijs (GO!); de begroting van de EVA van privaat recht (vzw) EPON, de begroting van de nv School Invest en de begroting van stichting van openbaar nut Stichting Schoolsport Vlaanderen.

2. Stemming over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015

2.1. Hoofdstuk 2. Onderwijs

Artikelen 2 tot 20

De artikelen 2 tot en met 20 (samen Hoofdstuk 2. Onderwijs), worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

2.2. Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Artikel 61

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook artikel 61 (inwerkingtredingsartikel), voor wat de onderwijsgerelateerde bepalingen betreft, aangenomen met 9 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Ingeborg DE MEULEMEESTER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ADIBib	Aangepaste Digitale Bibliotheek (voor leerlingen met een beperking in de schriftelijke communicatie)
AGIO	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
AgODi	Agentschap voor Onderwijsdiensten
AKOV	Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming
btw	belasting over de toegevoegde waarde
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CFO	Centraal Financieringsorgaan
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
DBFM	Design Build Finance Maintain
EPOS	Europese Programma's voor Onderwijs, Opleiding en Samenwerking
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
Eucora	Europees centrum voor opleiding en vervolmaking in kunstambachten en historische restauratie
Eurostat	statistical office of the European Union
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
GOK	gelijke onderwijskansen
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
ION	Inclusief Onderwijs
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LARS	Leerling Administratie en Registratie Systeem
M-decreet	decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
NEC	normaal economisch circuit
nv	naamloze vennootschap
OBPWO	onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek
OCB	Onderwijscentrum Brussel
OD	decreet betreffende het onderwijs (genummerd onderwijsdecreet)
PIEO	Project Innoveren en Excelleren in Onderwijs
pps	publiek-private samenwerking
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RTC	regionaal technologisch centrum
SAR	strategische adviesraad
SIHO	Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs
SNPB	Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten
STEM	Science, Technology, Engineering and Mathematics
Stuvo	studentenvoorzieningen
TADD	tijdelijke aanstelling van doorlopende duur
UA	Universiteit Antwerpen
UGent	Universiteit Gent
UZ Gent	Universitair Ziekenhuis Gent
VAK	vastleggingskrediet
VBB	Voorrangsbeleid Brussel
VEK	vereffeningskrediet
VIAA	Vlaams Instituut voor Archivering
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VVOB	Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand
vzw	vereniging zonder winstoogmerk